

**OCENA
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU ŻARSKIEGO
ROK 2017**

WSTĘP opr. Beata Kiewra	4
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH opr. Alina Nowacka	5
<i>Choroby szerzące się drogą pokarmową</i>	6
<i>Realizacja Programu eradykacji zachorowań na poliomyelitis</i>	8
<i>Zachorowania i zakażenia szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek</i>	8
<i>Choroby odzwierzęce</i>	9
<i>Zakażenia zakładowe</i>	10
<i>Neuroinfekcje</i>	10
<i>Wybrane choroby, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne</i>	10
<i>Pozostałe choroby zakaźne</i>	11
<i>Grypa i zachorowania grypopodobne</i>	13
<i>Zgony</i>	13
<i>Szczepienia ochronne</i>	13
<i>Wnioski</i>	14
STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA opr. mgr inż. Edyta Wójcicka	15
<i>Stan techniczny I BHP</i>	15
<i>Stan sanitarno-higieniczny</i>	16
<i>Postępowanie z odpadami</i>	16
<i>Zaopatrzenie w wodę</i>	16
<i>Postępowanie z bielizną</i>	16
<i>Postępowanie administracyjne</i>	17
<i>Podsumowanie</i>	17
OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH opr. mgr inż. Beata Żurawska	18
<i>Zakłady produkcji żywności</i>	19
<i>Obiekty obrotu żywnością</i>	20
<i>Zakłady żywienia zbiorowego otwartego</i>	20
<i>Zakłady małej gastronomii</i>	20
<i>Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego</i>	20
<i>Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami</i>	20
<i>Jakość zdrowotna środków spożywczych</i>	21
<i>System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt</i>	21
<i>Podsumowanie, Wnioski</i>	22
ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI opr. mgr Adrian Mazurek	23
<i>Charakterystyka wodociągów według produkcji wody</i>	23
<i>Ocena i ryzyko zdrowotne związane z nieodpowiednią jakością wody przeznaczonej do spożycia</i>	24
<i>Awaryjne zaopatrzenie w wodę</i>	25
OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ opr. mgr Adrian Mazurek	26
<i>Nadzór nad ekshumacjami</i>	27
<i>Wnioski</i>	27
WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY opr. inż. Marlena Drozdek	28

<i>Ocena warunków pracy</i>	28
<i>Nadzór bieżący w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy</i>	29
<i>Kompleksowe kontrole zakładów zajmujących się gospodarką odpadami</i>	30
<i>Kompleksowe kontrole zakładów zajmujących się gospodarką odpadami</i>	30
<i>Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów</i>	30
<i>Działania profilaktyczne prowadzone w zakładach pracy</i>	30
<i>Podsumowanie</i>	30
CHOROBY ZAWODOWE opr.inż. Marlena Drozdek	31
ŚRODKI ZASTĘPCZE – "DOPALACZE" opr. mgr inż. Beata Żurawska	32
WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH opr. Bogusława Bielawska	34
<i>Mikroklimat</i>	34
<i>Stanowiska pracy ucznia</i>	34
<i>Rozkłady zajęć lekcyjnych</i>	35
<i>Waga tornistrów</i>	35
<i>Dożywianie uczniów w szkołach</i>	36
<i>Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego</i>	36
<i>Substancje i preparaty chemiczne w szkołach</i>	37
<i>Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów</i>	37
<i>Place zabaw dla dzieci w żłobkach i przedszkolach</i>	37
<i>Opieka medyczna w szkołach</i>	37
<i>Placówki letniego i zimowego wypoczynku</i>	37
<i>Podsumowanie i wnioski</i>	38
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO opr. Beata Gałęzowska	39
<i>Podsumowanie</i>	41
<i>Część graficzna ilustrująca działalność ZNS</i>	41
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA opr. mgr Aleksandra Śnieżek	43
<i>Programy edukacyjne</i>	43
<i>Interwencje nieprogramowe</i>	47
<i>Podsumowanie, Wnioski</i>	48
DZIAŁALNOŚĆ INTERWENCYJNA opr. Beata Kiewra	49

<i>Nadzór merytoryczny nad opracowaniem:</i> Piotr Bogusławski <i>Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach</i>	<i>Udostępnianie, kopiowanie jest dozwolone wyłącznie w formie dostawnej, ze wskazaniem źródła informacji, czyli PSSE w Żarach.</i>	<i>Nadzór techniczny nad opracowaniem:</i> Beata Kiewra
---	---	--

WSTĘP

Powiat Żarski jest jednym z największych powiatów na terenie województwa lubuskiego, położonym w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego przy granicy polsko-niemieckiej na Nysie Łużyckiej. Na wschodzie graniczy z powiatem żagańskim, na południu ze zgorzeleckim, na północy z powiatem krośnieńskim i zielonogórskim, na zachodzie graniczy z Krajem Związkowym Brandenburgii i z Krajem Związkowym Saksonii.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żarach obejmuje nadzorem teren o powierzchni 139278 ha (1393 km²), w tym:

Dane statystyczne wg GUS - Stan na 1 stycznia 2017 roku

	<i>Powierzchnia</i>	<i>Ludność ogółem</i>	<i>Ludność na 1km²</i>
Miasto			
Łęknica	16 km ²	2508	153
Żary	33 km ²	38048	1136
Gminy wiejskie			
Brody	241 km ²	3450	14
Lipinki Łużyckie	89 km ²	3321	37
Przewóz	178 km ²	3208	18
Trzebiel	166 km ²	5764	35
Tuplice	66 km ²	3138	48
Żary	294 km ²	12391	42
Gminy miejsko-wiejskie			
Jasień	127 km ²	7126	56
<i>miasto</i>	5 km ²	4381	915
<i>obszar wiejski</i>	122 km ²	2745	23
Lubsko	183 km ²	18829	103
<i>miasto</i>	13 km ²	14221	1137
<i>obszar wiejski</i>	170 km ²	4608	2
Powiat żarski	1393 km²	97783	70

Działalność kontrolno-represyjna prowadzona w roku 2017 (na podstawie sprawozdania rocznego MZ-45)

Ilość obiektów pod nadzorem	Przeprowadzone kontrole i wizytacje	Wydane decyzje merytoryczne	Wydane decyzje płatnicze	Wydane postanowienia	Wydane tytuły wykonawcze	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów	Wnioski o ukaranie	Liczba pobranych próbek
1742	1873	373	479	125	6	142	29150	3	440

Od 2015 roku obowiązuje podział kontrolowanych obiektów na cztery kategorie ryzyka: wysokiego, średniego, niskiego oraz niesklasyfikowanego (dotyczy obiektów, w których działalność oświatową prowadzi sekcja Promocji Zdrowia oraz obiektów kontrolowanych przez sekcję Nadzoru Zapobiegawczego). W związku z tym liczba kontroli w obiektach uzależniona jest od stopnia kategorii obiektu.

Grupy ryzyka	Liczba obiektów w wykazie PSSE w Żarach
Wysokie ryzyko	566
Średnie ryzyko	352
Niskie ryzyko	696
Niesklasyfikowane ryzyko	128
Ogółem	1742

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH

Analizie poddano zgłoszone do PSSE w Żarach wybrane choroby zakaźne, które w 2017 roku podlegały rejestracji. Dokonana na tej podstawie ocena wskazuje na dobrą sytuację epidemiologiczną powiatu żarskiego. Od lat na terenie powiatu nie są rejestrowane zachorowania na odrę, tężec, błonicę, brucellozę, poliomyelitis. Zarejestrowano natomiast wzrost zachorowalności wśród takich jednostek chorobowych jak: borelioza, ospa wietrzna, grypa. Powiatowe wskaźniki zachorowalności innych rejestrowanych chorób zakaźnych kształtują się na poziomie porównywalnym z rokiem ubiegłym bądź mają tendencję spadkową.

Porównanie wielkości zachorowań na choroby zakaźne oraz zapadalność /na 100 000mieszkańców/ w latach 2012 – 2017 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Jednostki chorobowe	2012 r.		2013 r.		2014 r.		2015 r.		2016 r.		2017 r.	
		Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik
1.	Salmonellozy-zatrucia pokarmowe	6	6,01	7	7,02	10	10,12	8	8,09	4	4,08	4	4,08
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	1	1	2	2	2	2,02	1	1,01	2	2,04	6	6,13
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	82	82,2	118	118,28	44	44,51	85	85,99	14	14,29	58	59,22
5.	Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	187	187,45	177	177,42	181	183,1	141	142,64	100	102,1	101	103,12
6.	Biegunki dzieci do lat 2	73	73,17	65	65,16	67	67,78	59	59,68	46	46,97	37	37,78
7.	Krzusiec	0	0	0	0	0	0	2	2,02	3	3,06	1	1,02
8.	Płonica	15	15,04	76	76,18	44	44,51	32	32,37	24	24,5	26	26,55
9.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,02	0	0
10.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1,02
11.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Choroba meningokokowa	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1,02	1	1,02
14.	Borelioza	44	44,1	82	82,2	71	71,82	65	65,75	90	91,89	114	116,4
15.	Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliwość - podjęte szczepienia p/wścieklicznie	13	13,03	15	15,04	16	16,19	13	13,15	11	11,23	15	15,32

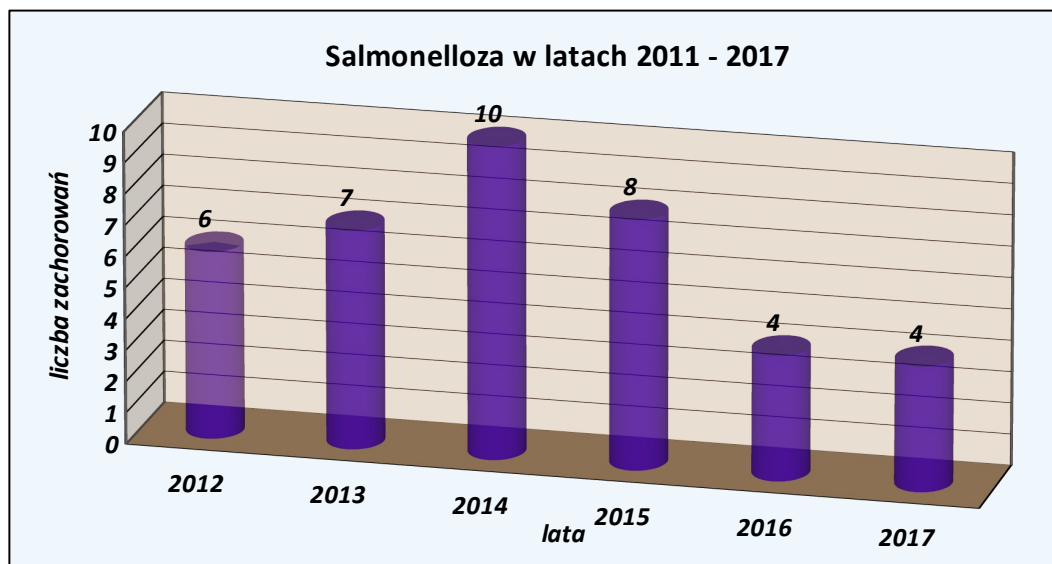
Lp.	Jednostki chorobowe	2012 r.		2013 r.		2014 r.		2015 r.		2016 r.		2017 r.	
		Liczba zach	Wskażnik	Liczba zach	Wskażnik	Liczba zach	Wskażnik	Liczba zach	Wskażnik	Liczba zach	Wskażnik	Liczba zach	Wskażnik
16.	Ospa wietrzna	404	404,96	669	670,6	916	926,63	305	308,54	402	410,45	624	637,11
17.	Różyczka	3	3,01	139	139,33	17	17,2	5	5,06	2	2,04	0	0
18.	WZW typu A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,02
19.	WZW typu B	3	3,01	7	7,02	7	7,08	8	8,09	20	20,42	17	17,36
20.	WZW typu C	12	12,03	18	18,04	16	16,19	15	15,17	17	17,36	16	16,34
21.	Świnka	12	12,03	8	8,02	7	7,08	4	4,05	10	10,21	4	4,08
22.	Odra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23.	Róża	19	19,05	11	11,03	8	8,09	10	10,12	14	14,29	15	15,32
24.	Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25.	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	1	1	0	0	1	1,01	0	0	0	0	1	1,02
26.	HIV	6	6,01	5	5,01	4	4,05	1	0	7	7,15	0	0
27.	AIDS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28.	Grypa i zachorowania grypopodobne	290	290,69	3058	3065,3	5457	5520,32	17249	17449,1	33783	34492,8	34762	35492,43

CHOROBY SZERZĄCE SIĘ DROGĄ POKARMOWĄ

Salmonellozy

Na terenie powiatu w roku 2017 zarejestrowano 4 przypadki zakażenia przewodu pokarmowego wywołane pałeczkami **Salmonella**. Trzy osoby spośród zarejestrowanych chorych wymagały hospitalizacji. Teren miejski i wiejski zamieszkiwały po 2 osoby. Z tego 3 zachorowania przypadły na populację płci męskiej i 1 na populację płci żeńskiej. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zakażenia przewodu pokarmowego była pałeczka *Salmonella* Enteritidis.

W rejestrze nosicieli zarejestrowane były 3 osoby. Wśród nich 2 osoby to nosiciele po przechorowaniu, 1 osoba to osoba wykonująca badania do książeczki zdrowia. W ramach postępowania przeciwepidemicznego przebadano osoby z najbliższego otoczenia chorych oraz wystawiono jedną decyzję zakazującą wykonywania pracy do chwili uzyskania 3 ujemnych wyników badania kału. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Ogółem w 2017 roku zarejestrowano 1 zachorowanie. Zachorowaniu uległo dziecko płci żeńskiej z terenu wiejskiego. W wyniku przeprowadzonych badań podczas hospitalizacji ustalono, że czynnikiem etiologicznym była bakteria *Campylobacter jejuni*.

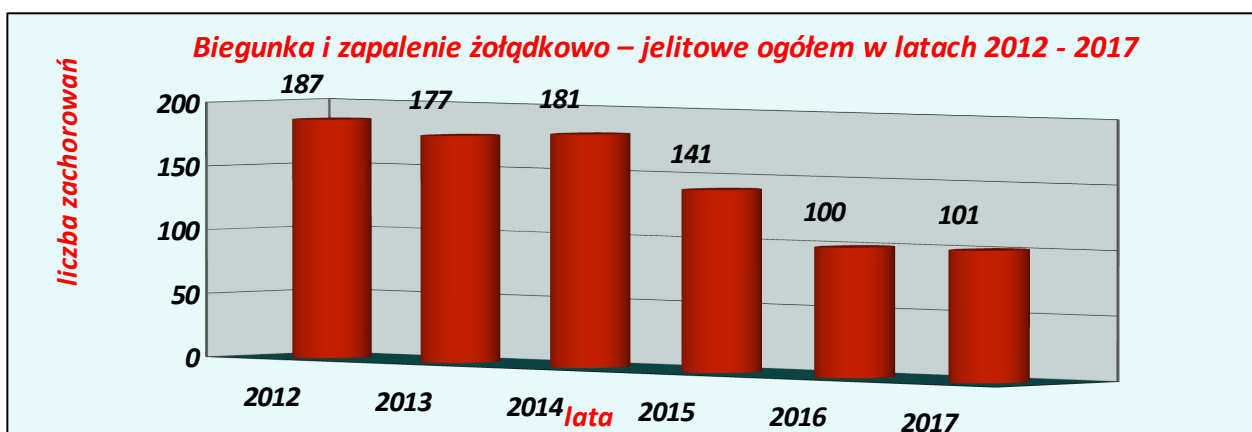
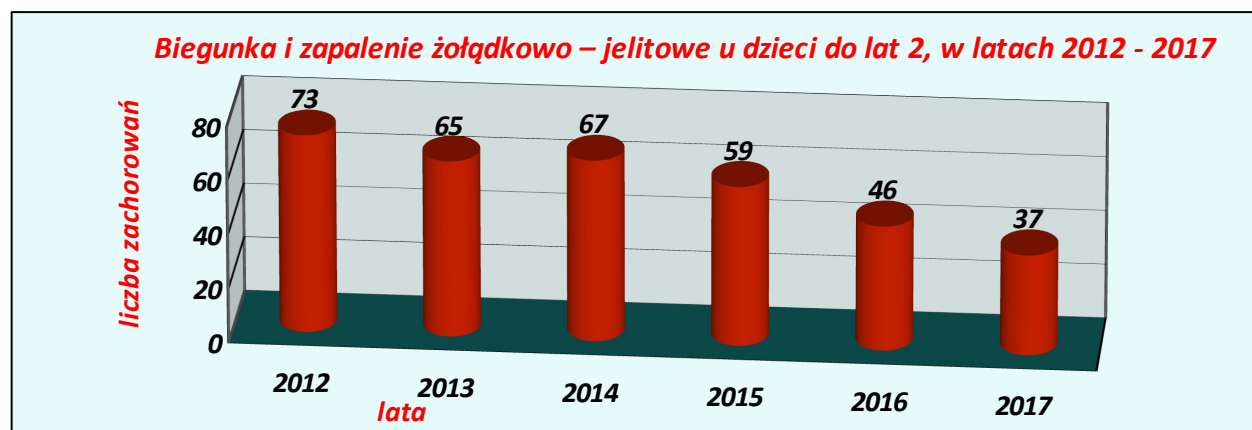
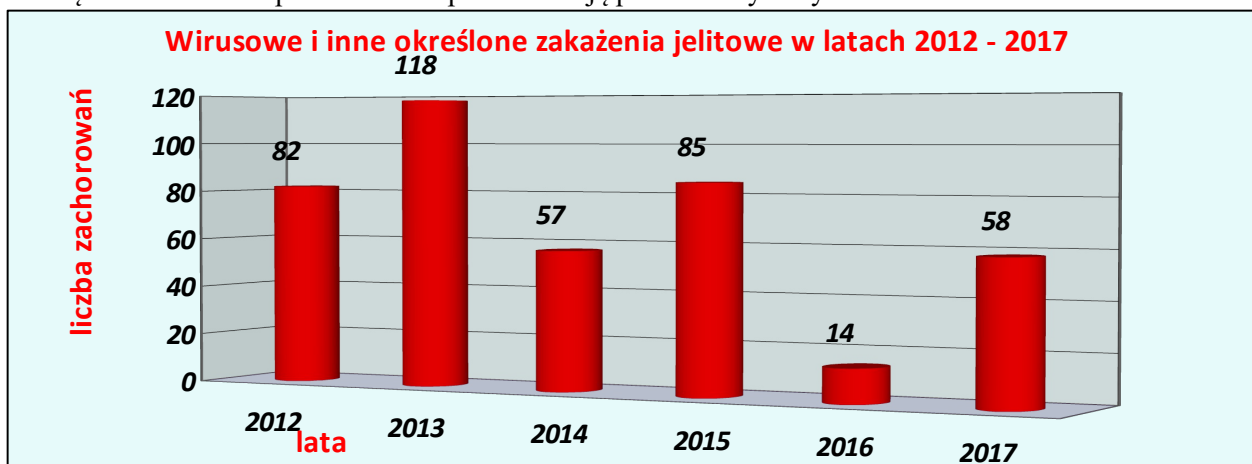
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2017 roku zarejestrowano 101 przypadków zachorowań na biegunkę, w tym 37 zachorowań dotyczyło dzieci do lat 2. W podziale „miasto-wieś” 43,6% ogółu zachorowań przypada na mieszkańców miast, a 56,4% na mieszkańców wsi naszego powiatu. Przy podziale na płeć przewagę stanowią zachorowania wśród płci męskiej – 63,4%. W ogólnej grupie chorych leczenia szpitalnego wymagało 22,7% pacjentów, pozostali leczeni byli ambulatoryjnie. Wyodrębniając zachorowania na biegunkę u dzieci do lat 2 proporcje zdecydowanie ulegają zmianie, ponieważ aż 54% chorych dzieci wymagało leczenia szpitalnego.

Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawiają poniższe wykresy.

Wirusowe zakażenia jelitowe

Ogółem w roku 2017 zarejestrowano 58 zachorowań. Zachorowania dzieci do lat 2 stanowiły 56,8% wszystkich zachorowań. W 81% wszystkich zachorowań czynnikiem chorobotwórczym był **Rotawirus**, w pozostałych przypadkach czynnikiem chorobotwórczym były Adenowirusy oraz inne nieokreślone wirusy. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawiają poniższe wykresy.

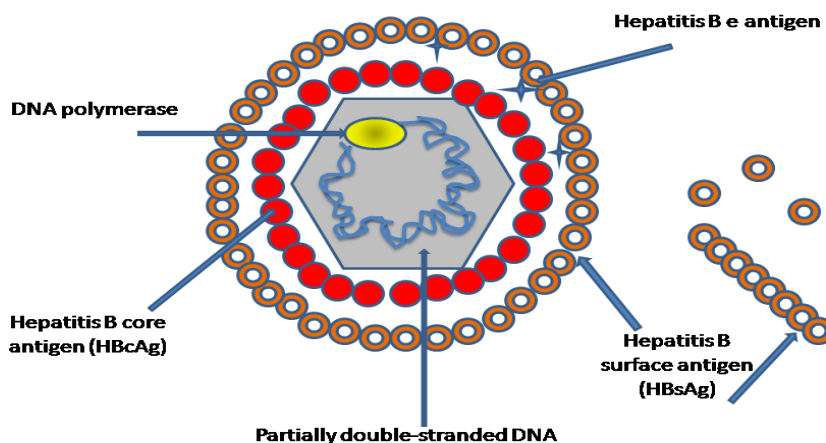
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH

REALIZACJA PROGRAMU ERADYKACJI ZACHOROWAŃ NA POLIOMYELITIS

W 2017 roku wpłynęło 1 zgłoszenie ostrego porażenia wiotkiego u dziecka płci męskiej z obszaru miejskiego. Dziecko leczone i diagnozowane było w warunkach szpitalnych. Zachorowanie zakończyło się wyzdrowieniem.

ZACHOROWANIA I ZAKAŻENIA SZERZĄCE SIĘ DROGĄ NARUSZENIA CIĄGŁOŚCI TKANEK

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B

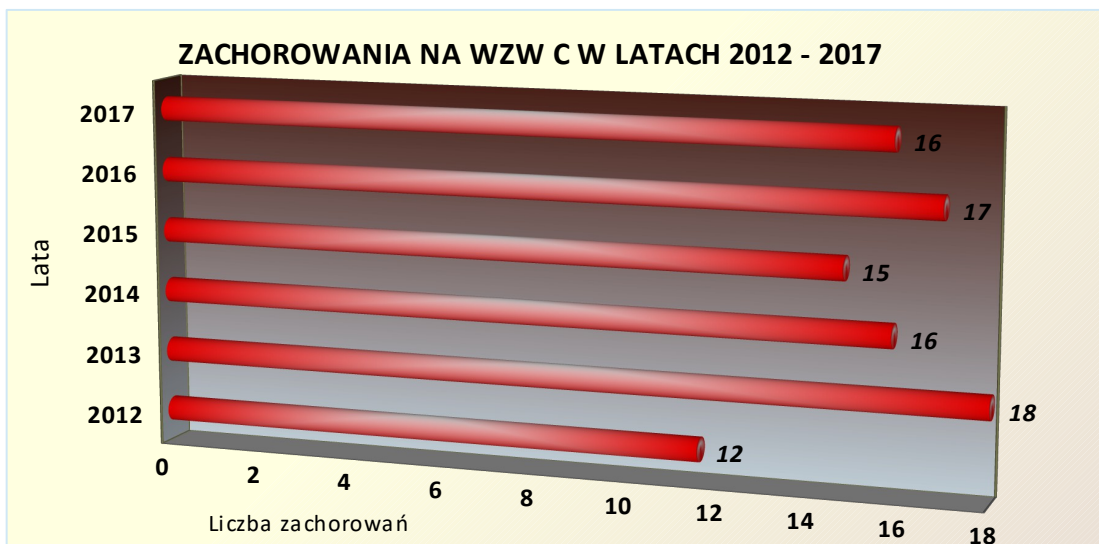
Nie odnotowano zachorowań na ostre WZW typu B. Zarejestrowano natomiast przypadki zachorowań o charakterze przewlekłym i bliżej nieokreślonym - 17 osób. Zachorowania dotyczyły 8 kobiet i 9 mężczyzn. Spośród ogółu chorych 8 pochodziło z terenu wiejskiego, a 9 z terenu miejskiego. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że 12 osób nie było szczepionych przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B przed zachorowaniem. Dwie osoby przyjęły pełny cykl szczepień w latach wcześniejszych, jednak nie zostali oni poddani badaniu w kierunku HbsAg przed zaszczepieniem. W stosunku do 3 pacjentów brak danych na temat szczepień. W ramach sprawowanego nadzoru epidemiologicznego osoby ze styczności z osobami zakażonymi wirusem zapalenia wątroby typu B skierowano do nadzoru lekarskiego. Zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi ww. osoby po przebadaniu powinny zostać zaszczepione przeciwko wzv typu B. Szczepieniom podlegają tylko te osoby, które nie były szczepione wcześniej.

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C

Zarejestrowano 16 zachorowań na WZW typ C. Spośród ogółu chorych 5 osób to mężczyźni, natomiast 11 to kobiety. Spośród zarejestrowanych teren miejski zamieszkiwało 10 osób, teren wiejski 6 osób. Osoby ze styczności z chorymi skierowano do nadzoru lekarskiego.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH

Nowo wykryte zakażenia HIV, AIDS

W roku 2017 nie zarejestrowano nowo wykrytych zakażeń HIV, nie zanotowano również zachorowań na AIDS.

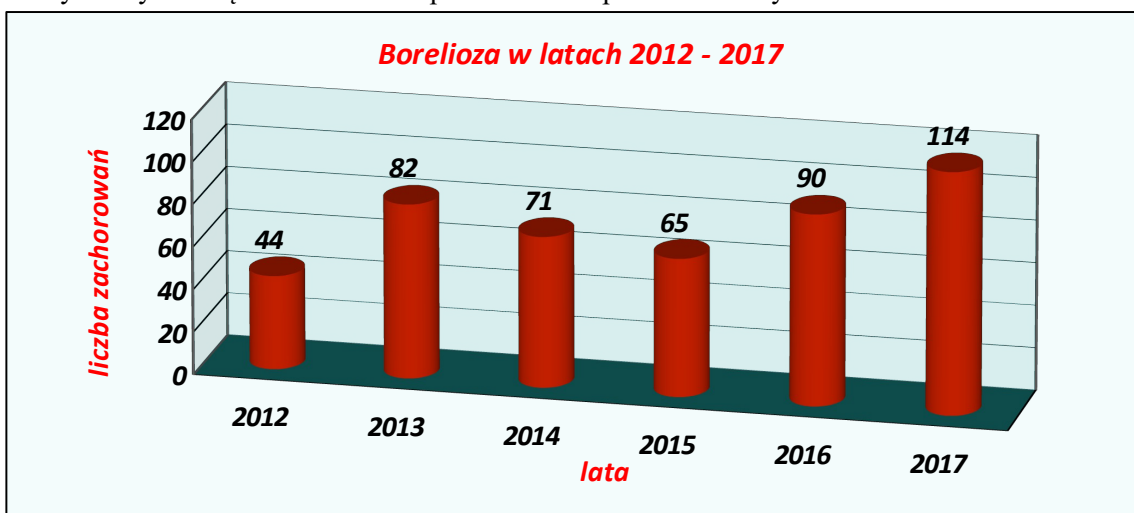
CHOROBY ODZWIERZĘCE

Borelioza

Borelioza z Lyme jest wielonarządową chorobą przenoszoną przez kleszcze *Ixodes*, której obraz kliniczny wiąże się z zajęciem skóry, stawów, układu nerwowego i serca. Na terenie powiatu rejestrowane są zachorowania rozpoznawane na podstawie rumienia wędrującego lub dolegliwości ze strony układu szkieletowo-mięśniowego z potwierdzeniem w testach serologicznych.

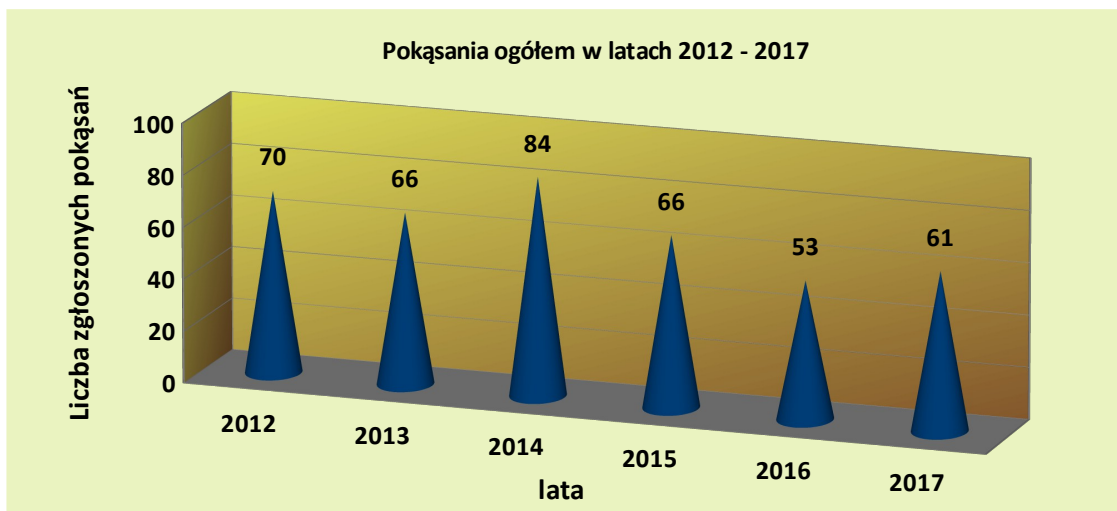
W roku 2017 wskaźnik zachorowalności na boreliozę, na terenie powiatu żarskiego był wyższy niż w latach ubiegłych i wynosił 116,4. Zarejestrowano 114 zachorowań. Spośród ogółu zarejestrowanych 65% stanowi populacja płci żeńskiej, natomiast 35% stanowią mężczyźni. Chorzy zamieszkujący tereny miejskie stanowią 51,7%, a teren wiejski stanowi 48,3% z ogółu zarejestrowanych. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia wykres.

Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę

W roku 2017 zarejestrowano 61 pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę. Spośród ogółu pokąsanych przez zwierzęta 15 osób zakwalifikowano do szczepień przeciwko wściekliznie. W ramach nadzoru nad osobami narażonymi na zakażenie wirusem wścieklizny prowadzona jest współpraca z Poradnią Profilaktyki Wścieklizny w Zielonej Górze, Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Lubsku, Powiatową Komendą Policji oraz Strażą Miejską w Żarach. Dynamikę pokąsań oraz potrzebę szczepień przeciwko wściekliznie na terenie powiatu żarskiego przedstawiają poniższe wykresy.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH

ZAKAŻENIA ZAKŁADOWE

Prywatne Centrum Okulistyczne „Blit-Visin” 68-200 Żary ul. Partyzantów 4, w omawianym okresie sprawozdawczym nie zgłaszało zakażeń szpitalnych ani ogniska zakażenia zakładowego.

NEUROINFEKCJE

Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*

Zarejestrowano 15 przypadków zachorowań pod postacią róży. Rozpoznanie zachorowań stawiane były na podstawie objawów klinicznych bez poparcia laboratoryjnego. Zachorowania w 46,6% dotyczyły kobiet, a w 53,4% mężczyzn.

Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania pod postacią posocznicy. Rozpoznanie poparte było badaniami laboratoryjnymi. Dotyczyło mężczyzny z obszaru miejskiego. Zachorowanie zakończyło się wyzdrowieniem.

Choroba meningokokowa

Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania pod postacią zapalenia opon mózgowych. Rozpoznanie poparte zostało laboratoryjnie. Dotyczyło kobiety z terenu miejskiego. Zachorowanie zakończyło się wyzdrowieniem.

CHOROBY PRZECIWKO KTÓRYM PROWADZONE SĄ SZCZEPIENIA OCHRONNE

Wśród chorób objętych obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych w 2017 r. nie zarejestrowano zachorowań na błonicę, tężec, odrę oraz poliomyelitis.

Krztusiec

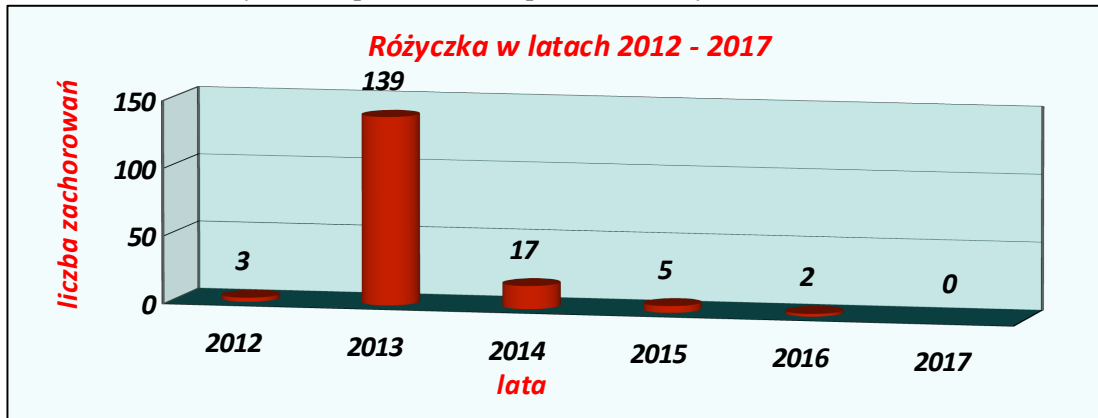
W roku 2017 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania. Dotyczył kobiety z terenu wiejskiego. Rozpoznanie postawiono w oparciu o objawy kliniczne.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROBY ZAKAŻNYCH

Różyczka

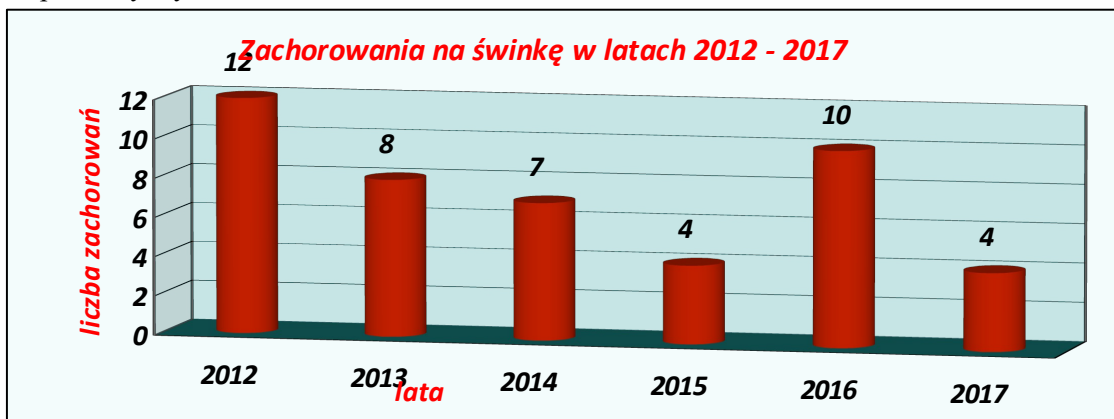
Zarejestrowano 1 przypadek podejrzenia zachorowania na różyczkę, które dotyczyło chłopca z terenu wiejskiego. Dziecko przed zachorowaniem było zaszczepione jedną dawką szczepionki przeciwko różyczce. W ramach programu WHO o eradykacji odry i różyczki od dziecka pobrano surowicę i wykonano badania w kierunku potwierdzenia lub wykluczenia zachorowania. Uzyskane z PZH wyniki badań nie potwierdziły zachorowania.

Dynamikę zachorowań na różyczkę na przestrzeni lat przedstawia wykres.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W roku 2017 odnotowano 4 przypadki zachorowań. Zachorowania w 3 przypadkach dotyczyły dziewczynek. Spośród ogółu chorych troje dzieci pochodziło z terenu miejskiego. Dwoje dzieci zaszczepionych było jedną dawką szczepionki przeciwko nagminnemu zapaleniu przyusznic, jedno dziecko nie było szczepione, natomiast w stosunku do 1 dziecka brak danych na temat szczepień. Dynamikę zachorowań na świnkę na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

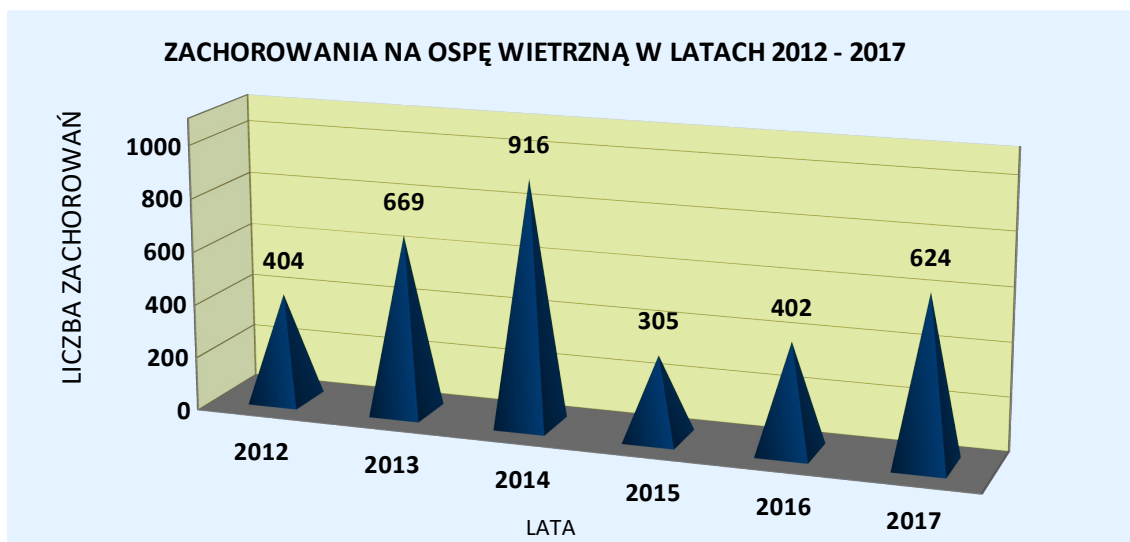
POZOSTAŁE CHOROBY ZAKAŻNE

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest chorobą zakaźną wieku dziecięcego charakteryzuje się bardzo wysoką zaraźliwością sięgającą 90-95%. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową, a także pośrednio przez kontakt z przedmiotami zanieczyszczonymi wydzielinami z dróg oddechowych chorej osoby bądź zawartością pęcherzyków. Okres wylegania wynosi średnio 14-16 dni. Choroba może rozwinąć się już po 10 dniach, a maksymalnie do 21 dni po kontakcie z chorym. Okres zakaźności trwa 1-2 dni przed i do 6 dni po pojawieniu się wysypki, praktycznie do przyschnięcia wszystkich pęcherzyków. Ważnym elementem w walce z zachorowaniami są między innymi dostępne szczepienia przeciwko ospie wietrznej.

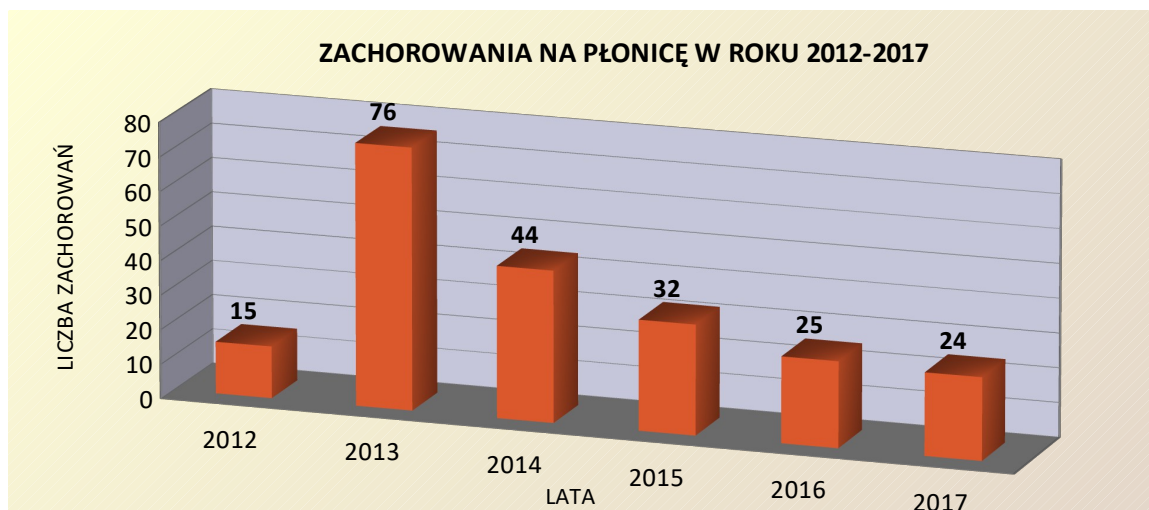
W roku 2017 zanotowano wzrost liczby zachorowań w stosunku do roku poprzedniego. Ogółem zgłoszono 624 przypadki zachorowań na podległym terenie. Spośród zarejestrowanych zachorowań 306 osób to mężczyźni, a pozostałe 318 osób to kobiety. Zachorowania dotyczyły osób z następujących grup wiekowych: „0”- 28 osób, „01-04”- 255 osób, „05-09”- 261 osób, „10-14”- 25 osób, „15-19”- 10 osób, „20-24”- 9 osób, „25-29”-14 osób, „30+”-22 osoby. Spośród ogółu chorych 606 osób nie było szczepionych przeciwko ospie wietrznej, natomiast w pozostałych 18 przypadkach brak danych na temat szczepień.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH

Płonica

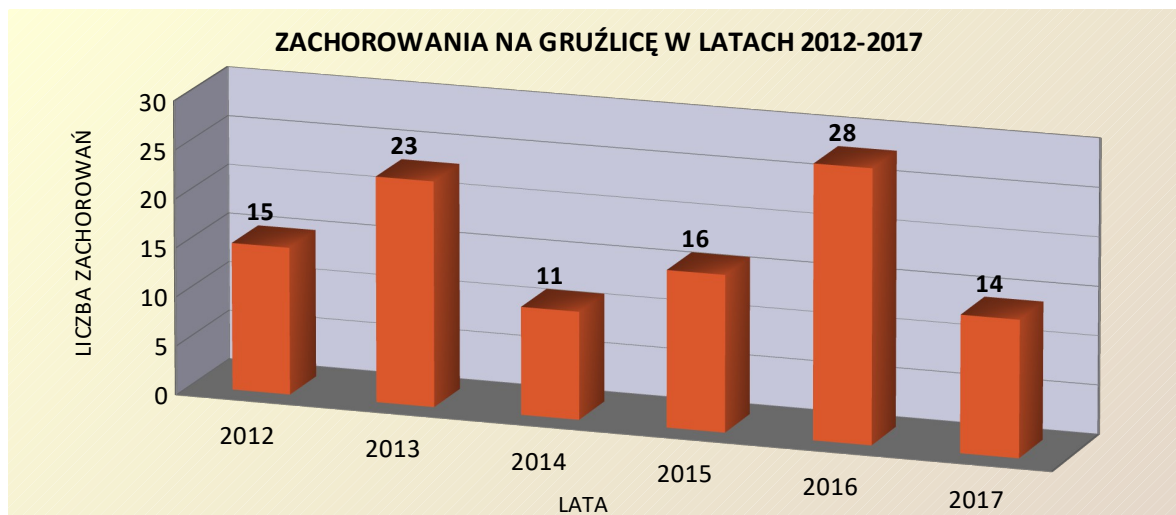
Odnotowano 24 przypadki zachorowań. Chorowały dzieci w przedziale wiekowym od 1 do 11 lat. Spośród ogółu po 50% zachorowań dotyczyło populacji żeńskiej i męskiej. Teren miejski zamieszkiwało 54% zarejestrowanych chorych, natomiast teren wiejski 46%.

Gruźlica

Do PSSE w Żarach zgłoszono 13 nowych przypadków zachorowań na gruźlicę oraz jedną wznowę zachorowania. Spośród ogółu zgłoszonych zachorowań 85,7% przypadków dotyczyło mężczyzn, a 14,3% kobiet, na obszar miejski i wiejski przypada po 50% osób zarejestrowanych.

Osoby chore znajdują się pod nadzorem specjalistycznym. Osoby ze styczności z chorymi zostały przebadane i również znajdują się pod nadzorem lekarza z poradni przeciwgruźliczej bądź lekarzy POZ.

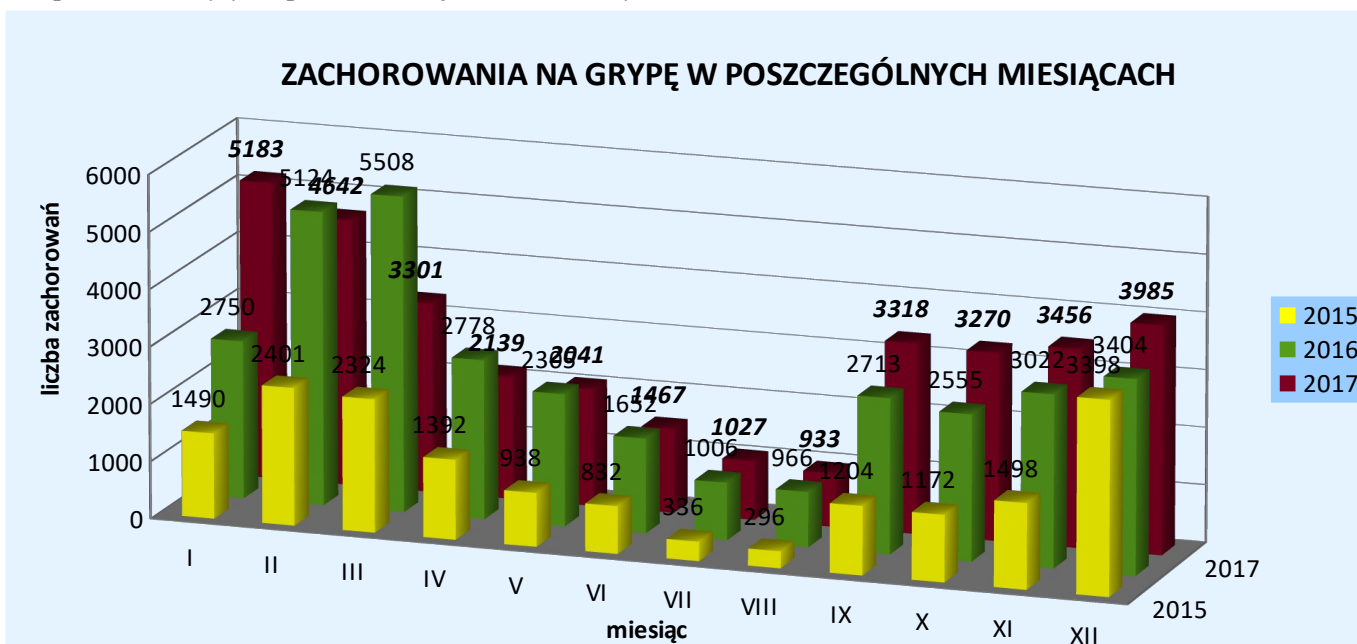

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROBY ZAKAŻNYCH

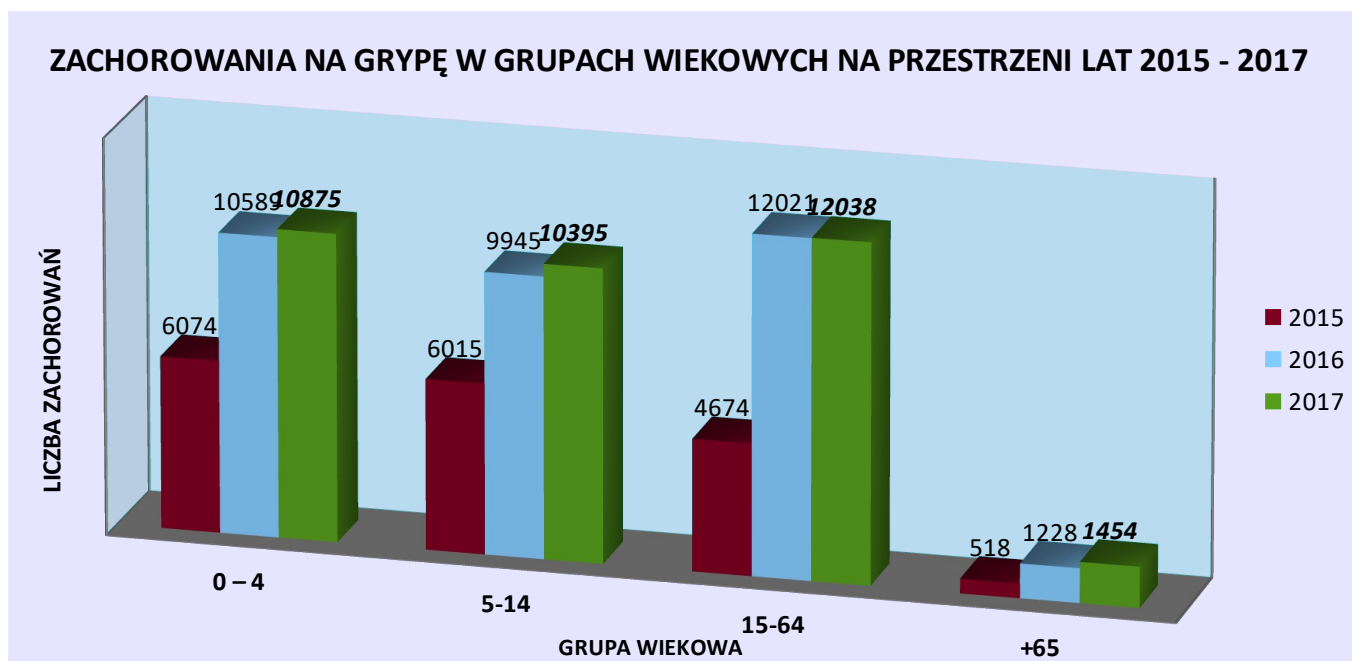
GRYPA I ZACHOROWANIA GRYPopodobNE

W 2017 roku do PSSE w Żarach zgłoszono 34762 zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne z czego: 10875 zachorowań dotyczyło osób w przedziale 0-4 lata, 10395 dotyczyło osób w przedziale wiekowym 5 – 14 lat, 12038 zachorowań w przedziale wiekowym 15 – 64 lata oraz 1454 zachorowań w grupie wiekowej powyżej 65 r.ż. Z ogółu zachorowań 12 osób skierowano do szpitala celem kontynuacji leczenia. Zachorowania rozpoznawane były na podstawie objawów klinicznych.

ZACHOROWANIA NA GRYPĘ W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH

ZACHOROWANIA NA GRYPĘ W GRUPACH WIEKOWYCH NA PRZESTRZENI LAT 2015 - 2017

ZGONY

W 2017 roku na terenie powiatu żarskiego zarejestrowano jeden zgon z powodu choroby zakaźnej podlegającej ustawowemu zgłaszaniu do Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zgon nastąpił w przebiegu gruźlicy płuc.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

Wiele chorób zakaźnych eliminowanych jest przez obowiązkowe szczepienia ochronne ujęte w Programie Szczepień Ochronnych. W roku 2017 przeprowadzono 42 kontrole w placówkach wykonujących szczepienia ochronne. Stan sanitarny punktów szczepień nie budził zastrzeżeń i był zgodny z wymaganiami jakie określa rozporządzenie.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH

Pomimo zwiększającej się liczby osób uchylających się od szczepień, poziom zaszczepienia w powiecie żarskim w 2017 roku utrzymywał się na dobrym poziomie. Do Programu Szczepień Ochronnych wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko pneumokokom dla dzieci w pierwszym roku życia.

Miasto Żary w ramach programu szczepień dziewczynek z pierwszych klas szkół ponadgimnazjalnych, kontynuowało szczepienia przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka. Zaszczepiono 203 dziewczynki.

Nadal utrzymuje się niski poziom zaszczepienia przeciw chorobom np. grypie, dla których nie ma obowiązku szczepień.

Program Obowiązkowych Szczepień Ochronnych realizowany jest na dobrym poziomie. Prowadzone są działania edukacyjno-prewencyjne w stosunku do osób uchylających się od szczepień obowiązkowych.

WNIOSKI

1. Wskaźnik pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę wykazuje tendencję wzrostową w stosunku do roku poprzedniego. Niedopilnowane zwierzęta powodują wiele cierpień oraz konieczność podejmowania decyzji o szczepieniach przeciwko wściekliznie u ludzi pokąsanych.
2. Od lat obserwujemy wzrost wskaźnika zachorowalności na boreliozę, na terenie powiatu żarskiego.
3. Mimo wzmoczonego nadzoru nad procesami sterylizacji, wprowadzenia procedur i standardów postępowania w podmiotach leczniczych, podmioty te nadal wskazywane są jako najczęstsze źródło zakażeń szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek. Warto w tym miejscu zaakcentować, że w interesie samego pacjenta powinna być wiedza jak można zapobiegać zakażeniom hepatotropowym, że jednym z takich sposobów są szczepienia zalecane przeciwko wzv typu B oraz to, że wiedzę taką warto posiadać przed zakażeniem. Istotną informacją jest również to, że przewidziane przez akty prawne szczepienia przeciwko wzv typu B dla osób już chorych na wzv typu C oraz osób z otoczenia chorych na wzv typu B/ zakażonych HBV są finansowane przez budżet państwa.
4. W 2017 roku zauważalny jest wzrost zachorowań na ospę wietrzną na przestrzeni ostatnich 2 lat. Największa zachorowalność obserwowana jest u dzieci w grupach wiekowych „01-04 lat” oraz „05-09 lat”, czyli u dzieci z tzw. grup podwyższonego ryzyka zachorowania, przebywających w dużych skupiskach jak: żłobki, przedszkola, szkoły.
5. W 2017 roku nadal obserwujemy wzrost wskaźnika zachorowalności na grypę i zachorowania grypopodobne. Rosnący wskaźnik zachorowalności uzasadnia rozpoczęcie szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej już w sierpniu, zanim następuje gwałtowny wzrost zachorowań. Dzięki szczepieniom możemy zmniejszyć liczbę zachorowań wśród mieszkańców, jak również uniknąć ciężkich i groźnych dla życia powikłań pogrypowych.
6. Niski odsetek zaszczepionych osób w zakresie szczepień zalecanych wynika z wysokiego kosztu tych szczepionek, a także pośrednio, z dobrej sytuacji epidemiologicznej w powiecie żarskim, za wyjątkiem grypy.
7. Program Obowiązkowych Szczepień Ochronnych kształtuje dobrą sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu żarskiego w zakresie zachorowań na poliomyelitis. Do powyższego wniosku upoważnia nas 10 letnia obserwacja przekazywanych danych z oddziału dziecięcego usytuowanego na terenie powiatu.
8. Dużym utrudnieniem dla pracowników wykonujących pracę w terenie jest brak ponumerowania domów. Często jest to przyczyną opóźnień w podejmowanych czynnościach oraz powodem ponoszenia dodatkowych kosztów przez PSSE.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA

Według prowadzonej ewidencji podmiotów wykonujących działalność leczniczą, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach nadzoruje następujące grupy obiektów:

<i>Lp.</i>	<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Ilość nadzorowanych obiektów</i>	<i>Ilość przeprowadzonych kontroli w obiektach</i>
1	Szpital	1	1
2	Hospicjum	1	1
3	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	48	63
4	Medyczne laboratoria diagnostyczne, w tym punkty pobrania materiału do badań	9	10
5	Zakłady rehabilitacji leczniczej	5	1
6	Inne podmioty	8	6
7	Indywidualne praktyki lekarskie	29	27
8	w tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	27	25
9	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	67	45
10	w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	18	19
11	Grupowe praktyki lekarskie	3	3
12	w tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	2	2
13	Indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych	40	14
14	Gabinet hirudoterapii	2	1

Prowadzony nadzór sanitarny obejmuje ocenę stanu sanitarno-higienicznego, ocenę stanu technicznego podmiotów prowadzących działalność leczniczą, ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych oraz ich dokumentowania, ocenę gospodarowania preparatami szczepionkowymi, ocenę prawidłowości prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji, ocenę postępowania z odpadami medycznymi, z czystą i brudną bielizną oraz ocenę wdrażania procedur, ocenę realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

STAN TECHNICZNY I BHP

Na etapie uzgodnień projektowych oraz podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na zapewnienie wymogów sanitarno-higienicznych, rozwiązań technicznych, zapewniających osobom niepełnosprawnym dostęp do obiektu oraz pomieszczeń (odpowiedni podjazd, toalety) oraz odpowiednią gospodarkę odpadami medycznymi.

Na podmioty wykonujące działalność leczniczą, w których stwierdzono uchybienia wydane zostały decyzje nakazujące ich usunięcie oraz zalecenia pokontrolne.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwie zorganizowanego ciągu technologicznego dekontaminacji narzędzi, braku jednoznacznie wydzielonych stref materiałów brudnych, czystych i sterylnych oraz ścisłego przestrzegania zasad ruchu postępowego podczas dekontaminacji narzędzi wielokrotnego użytku. W niektórych placówkach stwierdzono uszkodzone powierzchnie mebli, ścian, łączenia ścian z sufitem, brak zapewnienia właściwych warunków przechowywania preparatów szczepionkowych poprzez ciągłe monitorowanie temperatury, udokumentowane zapisami, w celu zachowania łańcucha chłodniczego. Nakazano poinformować pracowników o ryzyku zawodowym, zaprowadzić rejestr prac i pracowników narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do 3 grupy zagrożenia, sporządzić spis stosowanych substancji i mieszanin chemicznych oraz uzyskać karty charakterystyk stosowanych substancji i mieszanin chemicznych. Zalecono dokonanie w dokumentacji klimatyzatora wpisu z przeprowadzonego przeglądu urządzenia, opisywanie uzupełnianych poprzez dolewanie dozowników na antyseptyki aktualną nazwą preparatu oraz data jego ważności, przechowywanie kopii sprawozdania do Marszałka Województwa z wytworzonych odpadów, skorygowanie błędnego zapisu daty przeglądów urządzeń w paszportach, zamontowanie siatek przeciwko owadom w pomieszczeniu lokalnej sterylizatorni, dokładne dokumentowanie procesów sterylizacji, z wpisaniem rodzaju i ilości sterylizowanych narzędzi, obniżenie temperatury w lodówce do przechowywania preparatów szczepionkowych z uwagi na osiągnięcie granicznej wartości (8°C).

STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA

STAN SANITARNO – HIGIENICZNY

Czystość bieżąca w nadzorowanych obiektach nie budziła zastrzeżeń. Środki dezynfekcyjne w placówkach dobierane są prawidłowo, stosowane zgodnie z zaleceniami producenta. Do dezynfekcji narzędzi stosowane są pojemniki plastikowe z sitem, przykryciem, stabilne, oznakowane. W dwóch gabinetach stomatologicznych zalecono doposażenie ich w środki do dezynfekcji wnętrza końcówek, dezynfekcji podłogi, układu ssącego unitu. W gabinecie dermatologicznym nakazano do dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku stosować środki przeznaczone do tego celu. W pozostałych obiektach nie stwierdzano nieprawidłowości. Środki dezynfekcyjne stosowane są zgodnie z ich zastosowaniem oraz zaleceniami producentów, a także przestrzegane są terminy ich ważności. Nie pobierano wymazów sanitarnych. W zakresie podejmowanych działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych zwracano szczególną uwagę na zapewnianie jednokierunkowego ruchu materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego poprzez wydzielenie odpowiednich odcinków (błatów), prawidłowe opakowywanie narzędzi do sterylizacji i ich prawidłowe warunki.

POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Odpady medyczne zakaźne zbierane są selektywnie w miejscu ich wytwarzania, do oznakowywanych worków i plastikowych pojemników jednorazowego użytku. Przechowywane są w wydzielonych miejscach, w urządzeniach chłodniczych. Odpady niewykazujące właściwości zakaźnych typu papierowe ręczniki, opakowania po igłach i strzykawkach usuwane są z gabinetów jako odpady komunalne. Kontrolowane placówki, na odbiór odpadów niebezpiecznych, posiadają podpisane umowy z firmami upoważnionymi do transportu odpadów niebezpiecznych, co zostało udokumentowane podczas kontroli.

W jednym gabinecie stwierdzono nieprawidłowe postępowanie z odpadami, tzn. niewłaściwe kolorystyczne oznakowanie worków z odpadami, brak opisu na workach i pojemnikach, przechowywanie odpadów dłużej niż 30 dni. W innym gabinecie zalecono prowadzić segregację odpadów na „ostre” i „nieostre”, gdyż wszystkie odpady zbierane były do twardościennych pojemników. Po zmianie przepisów placówki doposażyły lodówki w termometry, przy lodówkach umieszczone zostały czyste rękawiczki ochronne, antyseptyki, rozszerzyły informacje umieszczone na workach i pojemnikach, dostosowały posiadane procedury i opracowały instrukcje selektywnego zbierania odpadów. Niektóre podmioty przenoszą odpowiedzialność za wytworzone odpady na rzecz innego podmiotu znajdującego się w tym samym budynku. Zapewnione jest właściwe dalsze postępowanie z tymi odpadami.

Podczas kontroli stwierdzano, że odpady zakaźne spalane są w wielu przypadkach w spalarniach poza województwem. Odpady z terenu powiatu żarskiego spalane były w spalarniach znajdujących się w Gorzowie Wlkp., Bydgoszczy, Gdańsku, Chojnicach, Sławie, Koninie, Zbąszynku, Miliczu, Żyrardowie, Bełchatowie. W związku z tym w przypadku 75 podmiotów przekazano informację do WIOŚ w Zielonej Górze dotyczącą postępowania z odpadami medycznymi w placówkach. W związku z przekazaniem powyższych informacji do WIOŚ w Zielonej Górze, PPIS w Żarach nie prowadził w ww. sprawach postępowania administracyjnego. Organy Inspekcji Ochrony Środowiska, zgodnie z otrzymaną informacją, są kompetentne do podjęcia stosownych postępowań karno-administracyjnych w stosunku do podmiotów gospodarczych i osób naruszających obowiązujące zasady prawa.

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Wszystkie obiekty zaopatrywane są w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z wodociągów publicznych sieciowych. Szpital - Prywatne Centrum Okulistyczne „Blit-Vision” w Żarach - zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągu miejskiego nr 1 w Żarach ul. Piastowska 1 i w 2017 roku nie posiadał rezerwowego zaopatrzenia w wodę.

POSTĘPOWANIE Z BIELIZNĄ

W placówkach opracowane są procedury postępowania z bielizną. Czysta bielizna przechowywana była w wydzielonych szafkach. Brudna bielizna gromadzona była poza gabinetami w wydzielonych pojemnikach zaopatrzonych w worki foliowe. Pranie brudnej bielizny odbywa się w pralniach wodno-chemicznych, pralkach znajdujących się w zakładach bądź we własnym zakresie. W jednym gabinecie stwierdzono, że pranie brudnej bielizny prowadzone było przez zatrudniony personel we własnym zakresie oraz stwierdzono brak wydzielonego pojemnika, w którym umieszczany będzie worek do zbierania brudnej bielizny. W pozostałych obiektach brudna bielizna była zbierana do pojemników wyłożonych workiem foliowym i oddawana do prania w pralniach wodno-

STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA

chemicznych bądź była prana przez właścicieli podmiotów. W szerokim zakresie stosowana była bielizna jednorazowego użytku. Bielizna czysta przechowywana była w wydzielonych szafach.

Usługi dla szpitala w zakresie prania bielizny szpitalnej świadczy firma specjalistyczna. Składowanie bielizny brudnej do czasu jej odbioru było prawidłowe. Magazynowana w brudowniku bielizna była odpowiednio zabezpieczona. Transport bielizny czystej i brudnej zapewnia firma świadcząca usługi. Do jakości i czystości bielizny szpitalnej w trakcie wykonywania czynności kontrolnych nie wnoszono uwag i zastrzeżeń.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

W omawianym okresie skontrolowano 67% podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z nadzoru przebadano 64% urządzeń sterylizacyjnych - wyników tych badań nie kwestionowano. Łącznie przeprowadzono 172 kontrole. Wydano 27 decyzji, w tym 13 płatniczych i 14 merytorycznych. W roku 2017 nie wydawano opinii sanitarnych o spełnieniu wymagań dla pomieszczeń i urządzeń podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Łącznie stwierdzono 27 nieprawidłowości oraz wydano 88 zaleceń pokontrolnych.

PODSUMOWANIE

W 2017 roku kontroli poddano ponad połowę zarejestrowanych obiektów. Mandatów karnych nie wydawano. W przypadku jednej piątej spośród skontrolowanych placówek stwierdzono nieprawidłowości, w wyniku czego wydane zostały decyzje oraz zalecenia. Sprawdzone wykonanie nakazów w przypadku połowy obiektów. Nakazy wynikające z tych decyzji zostały wykonane.

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

W 2017 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach nadzorem objął 816 obiektów żywnościowo-żywnościowych (w 2016 roku 854 obiekty) oraz 2 obiekty obrotu kosmetykami.

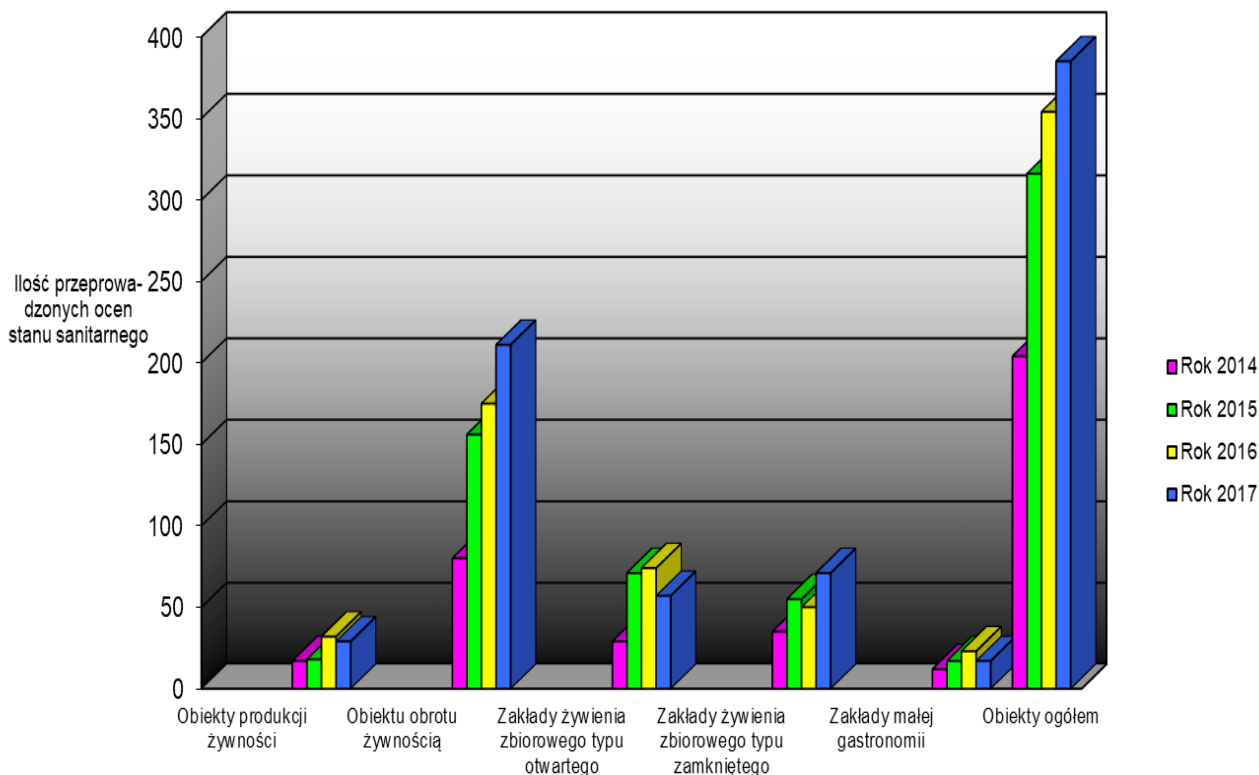
Obiekty objęte nadzorem w latach 2016–2017.

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Kierunek zmian
		rok 2016	rok 2017	
1	Obiekty produkcji żywności	59	70	+11
2	Obiektu obrotu żywnością	546	503	-43
4	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	100	95	-5
5	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	74	75	+1
6	Zakłady małej gastronomii	66	65	-1
7	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	8	8	0
8	Obiekty obrotu kosmetykami	2	2	0
	Obiekty ogółem	855	818	-37

Z wymienionej liczby obiektów skontrolowano 58,43% (478) przeprowadzając w nich 712 kontrole sanitarnych. Sklasyfikowano (przeprowadzono kontrole sanitarne na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego) 47% obiektów (385), spośród których 5,19% uznano za niezgodne z wymaganiami.

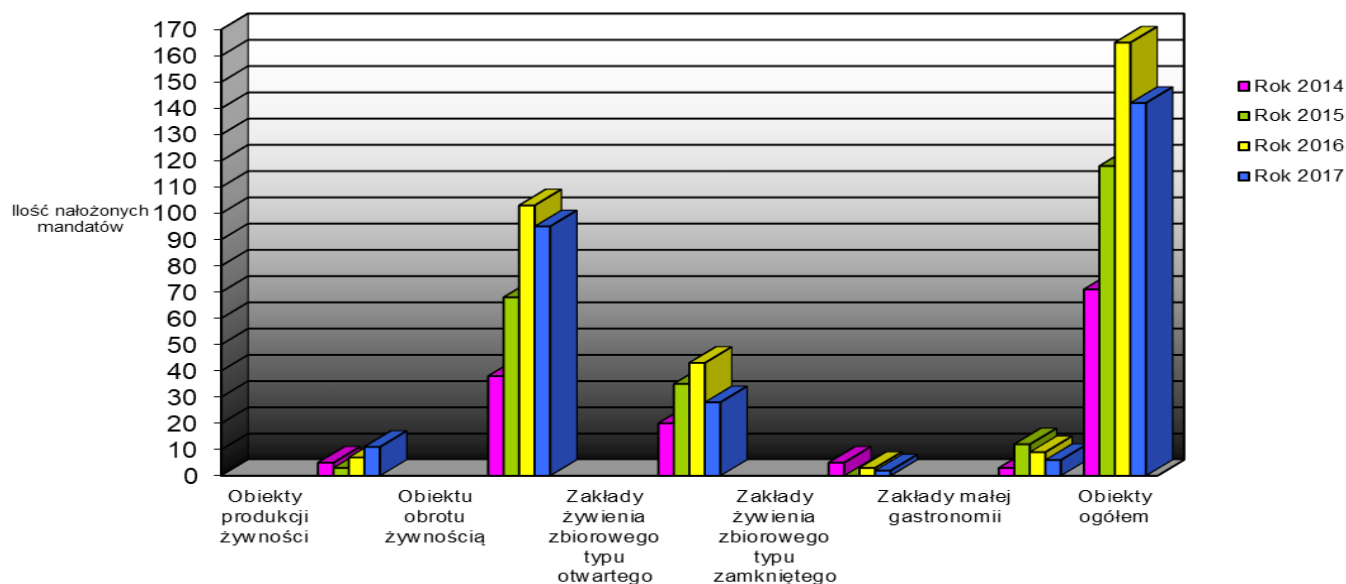
Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzanych w obiektach żywnościowo-żywnościowych szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności, warunki przechowywania żywności, szczególnie wymagającej przechowywania w warunkach chłodniczych, funkcjonowanie zasady traceability, prawidłowość przeprowadzania procesów technologicznych, higienę oraz stan zdrowia personelu.

Ilość przeprowadzonych ocen stanu sanitarnego w latach 2014 - 2017.

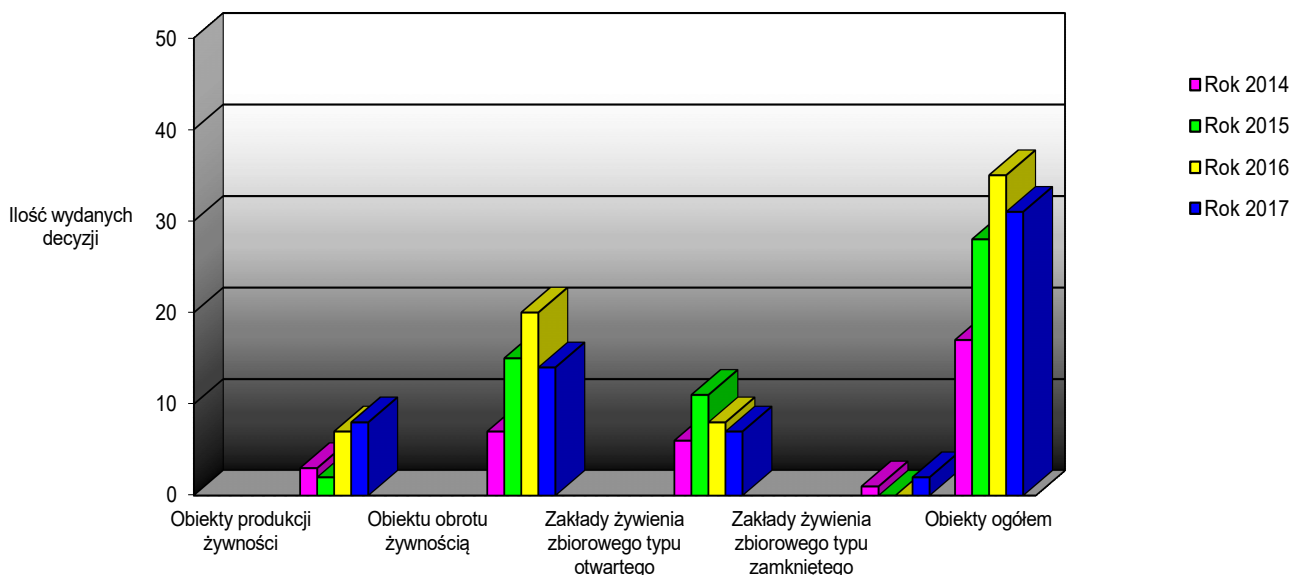

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnieniowych odzwierciedlony ilością nałożonych mandatów w latach 2014 - 2017.

Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywnościowo-żywnieniowych odzwierciedlony ilością wydanych decyzji administracyjnych w latach 2014 - 2017.

Zakłady produkcji żywności

Pod nadzorem znajdowało się 70 zakładów produkujących żywność: 2 wytwórnie lodów, 12 automatów do lodów, 14 piekarni, 4 ciastkarnie, 2 zakłady garmazeryjne, 4 wytwórnie wyrobów cukierniczych, 32 inne wytwórnie żywności (gospodarstwa zajmujące się produkcją pierwotną, czyli uprawą roślin w celu pozyskania tzw. produktów pierwotnych: owoce, warzywa, zboża).

Skontrolowano 39 zakładów. Łącznie przeprowadzono 55 kontroli sanitarnych, w tym 1 interwencyjną. W celu poprawy stanu sanitarnego wydano 8 decyzji administracyjnych. Nałożono 11 mandatów na łączną kwotę 2450 zł.

Za prowadzenie produkcji żywności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu skierowano 1 wniosek o wymierzenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny na podmiot winny zaniedbań nałożył karę pieniężną.

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

Obiekty obrotu żywnością

Skontrolowano 260 obiektów spośród 503 prowadzących działalność handlową na terenie powiatu żarskiego. Łącznie przeprowadzono 410 kontroli sanitarnych, w tym 18 interwencyjnych oraz 211 ocen stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego.

W celu poprawy stanu sanitarnego wydano 14 decyzji.

Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno-higienicznych nałożono 95 mandatów karnych na łączną kwotę 18750 zł.

Za rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie obrotu żywnością bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz prowadzenie obrotu żywnością w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu skierowano 5 wniosków o wymierzenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny na podmioty winne zaniedbań nałożył kary pieniężne.

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Nadzorem objęto 95 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (bary, restauracje). Skontrolowano 77 obiektów, sklasyfikowano 57, łącznie przeprowadzono w tej grupie obiektów 119 kontroli sanitarnych, w tym 4 interwencyjne. W celu usunięcia uchybień sanitarno-higienicznych wydano 5 decyzji.

Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno-higienicznych (brak porządku i czystości, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny sprzętu produkcyjnego, prowadzenie obróbki wstępnej brudnej w przypadkowych miejscach, brak dezynfekcji naczyń, niewłaściwe przechowywanie żywności oraz sprzętu produkcyjnego, wprowadzanie do produkcji surowców po upływie terminu przydatności do spożycia, brak odzieży ochronnej, aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych oraz brak utrzymanego

systemu HACCP) nałożono 28 mandatów na łączną kwotę 6600 zł.

Za prowadzenie produkcji żywności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu skierowano 3 wnioski o wymierzenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Zakłady małej gastronomii

Nadzorem objęto 65 obiektów małej gastronomii (różna, fast-foody, pijalnie piwa), skontrolowano 27, łącznie przeprowadzono 43 kontrole sanitarne, w tym 2 interwencyjne.

W celu usunięcia uchybień sanitarno-higienicznych wydano 2 decyzje.

Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno-higienicznych nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1100 zł.

Za prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie produkcji żywności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz prowadzenie produkcji żywności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu skierowano 4 wnioski o wymierzenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W tej grupie nadzorem objęto 75 obiektów, w tym 23 prowadzące żywienie w systemie cateringowym. Skontrolowano 73. Łącznie przeprowadzono 83 kontrole. Za stwierdzone uchybienia sanitarno-higieniczne (środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości, brak identyfikacji dostawców żywności) nałożono 2 mandaty na łączną kwotę 250 zł.

Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami

Na terenie działalności stacji brak jest wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nadzorem objęto 8 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (w tym 1 hurtownię).

W 2017 roku nadzorem objęto 2 miejsca obrotu kosmetykami.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2017 roku PSSE w Żarach uczestniczyła w realizacji „Krajowego planu pobierania próbek do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu”. Zgodnie z planem badanie żywności odbywało się w następujących kierunkach: mikrobiologia, metale szkodliwe dla zdrowia, pozostałości pestycydów, zawartość substancji dodatkowych, GMO, mykotoksyny, znakowanie, WWA, 3-MCPD, migracja specyficzna formaldehydu, akryloamid, parametry biologiczne i fizyczne, zawartość witamin i składników mineralnych, organoleptyka, skażenia promieniotwórcze, oporność na środki

przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych, oznaczanie parametrów czystości w substancjach dodatkowych, oznaczanie fipronilu w jajach.

Próbki żywności pobierane są przez przedstawicieli PPIS w Żarach i dostarczane do akredytowanych laboratoriów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jakość zdrowotna środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu utrzymała się na poziomie roku ubiegłego.

Rok	Liczba próbek pobranych	Próbki zakwestionowane
2013	158	3
2014	145	3
2015	151	3
2016	193	5
2017	225	6

Zakwestionowaniu uległo sześć próbek:

- suplement diety „Multiomega - smakowite owoce tropikalne” zakwestionowany ze względu na wprowadzające konsumenta w błąd oznakowanie dotyczące podania zawyżonej zawartości witaminy C – 3 próbki,
- pieprz czarny mielony zakwestionowany ze względu na obecność pałeczek Salmonella – 3 próbki.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt

PPIS w Żarach w roku 2017 prowadził, również, nadzór nad żywnością oraz wyrobami do kontaktu z żywnością zgłaszanych w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF). Założeniem systemu jest natychmiastowe powiadamianie o zagrożeniach dla zdrowia i życia konsumentów wynikających ze spożywania niebezpiecznej żywności bądź używania niewłaściwej jakości zdrowotnej materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Do zagrożeń zgłaszanych w systemie RASFF, obejmujących obszar kraju, należały:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu kadmu w selerze korzeniowym,
- obecność bakterii chorobotwórczych Salmonella w pieprzu czarnym mielonym – zgłoszenie dokonane przez PPIS w Żarach,
- zawyżona zawartość substancji wzbogacającej (jodanu potasu) w soli spożywczej,
- stwierdzenie grzybów z rodzaju Fusarium w mące owsianej,
- obecność bakterii chorobotwórczych Salmonella w kminie rzymskim mielonym,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu środka ochrony roślin chlorpyryfosu w kapuście białej,
- stwierdzenie, w suplemencie diety, obecności składnika zabronionego do stosowania w żywności – N-izopropylonor-synefryny,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu iprodionu w porze,
- migracja kadmu z ceramicznego zestawu śniadaniowego,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w rodzynkach,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu chlorfenapyru w pomidorach kiściowych,
- obecność bakterii Pseudomonas aeruginosa w wodzie źródlanej,
- obecność bakterii Salmonella oraz Enterobacteriaceae w imbirze mielonym,
- migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych z łyżki cedzakowej,
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych ilości benzo(a)pirenu i WWA w oleju słonecznikowym,
- migracja nitrozoamin ze smoczka kauczukowego.

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

- obecność fipronilu w produktach jajecznych. Fipronil to substancja czynna środków ochrony roślin, produktów biobójczych (do zwalczania szkodników domowych: mrówek i karaluchów) oraz produktów leczniczych weterynaryjnych (zwalczanie pcheł, wszy i kleszczy). Stosowanie fipronilu jako leku weterynaryjnego u zwierząt gospodarskich przeznaczonych do spożycia przez człowieka jest zabronione. Nie można wykluczyć zatrucia populacji ludzkiej fipronilem. Objawy zatrucia fipronilem to: ból głowy, zaburzenia równowagi, uczucie mrowienia, dezorientacja, nudności, wymioty, kardiologiczne: tachykardia i kołatanie serca oraz uczucie zmęczenia.

PODSUMOWANIE

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie żywności jest nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnieniowymi oraz nad jakością zdrowotną żywności i żywienia.

W roku 2017 kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem kontroli, w związku ze zgłaszanymi interwencjami dotyczącymi obiektów żywnościowo-żywnieniowych, a także na wniosek przedsiębiorców (w związku z uzyskaniem zatwierdzenia pod względem spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych).

Przeprowadzono 712 kontroli sanitarnych (w 2016 – 771), w tym 385 ocen stanu sanitarnego (w 2016 roku - 354). W celu poprawy stanu sanitarno-higienicznego wydano 31 decyzji administracyjnych (w roku 2016 – 35). Za zaniedbania higieniczno-sanitarne nałożono 142 mandaty karne na łączną kwotę 29150 zł (w 2016 roku 165 mandatów na kwotę 33800 zł). W roku 2017 wydano 59 (w roku 2016 – 73) decyzji zatwierdzających spełnienie wymagań sanitarno-higienicznych.

Przeprowadzono 25 kontroli interwencyjnych, z których 16 uznano za zasadne. Potwierdzone interwencje dotyczyły: stanu sanitarno-higienicznego zakładów żywnościowo-żywnieniowych - 6, jakości zdrowotnej żywności – 7, postępowania z żywnością w zakładach żywnościowo-żywnieniowych (postępowanie niezgodne z zasadami Dobrej Praktyki Produkcyjnej między innymi brak dezynfekcji jaj, prowadzenie obróbki wstępnej w przypadkowych miejscach, niewłaściwe przechowywanie żywności) – 1, nieprzestrzegania podstawowych zasad higieny oraz stosowania surowców niewłaściwej jakości zdrowotnej w zakładach żywienia zbiorowego - 2.

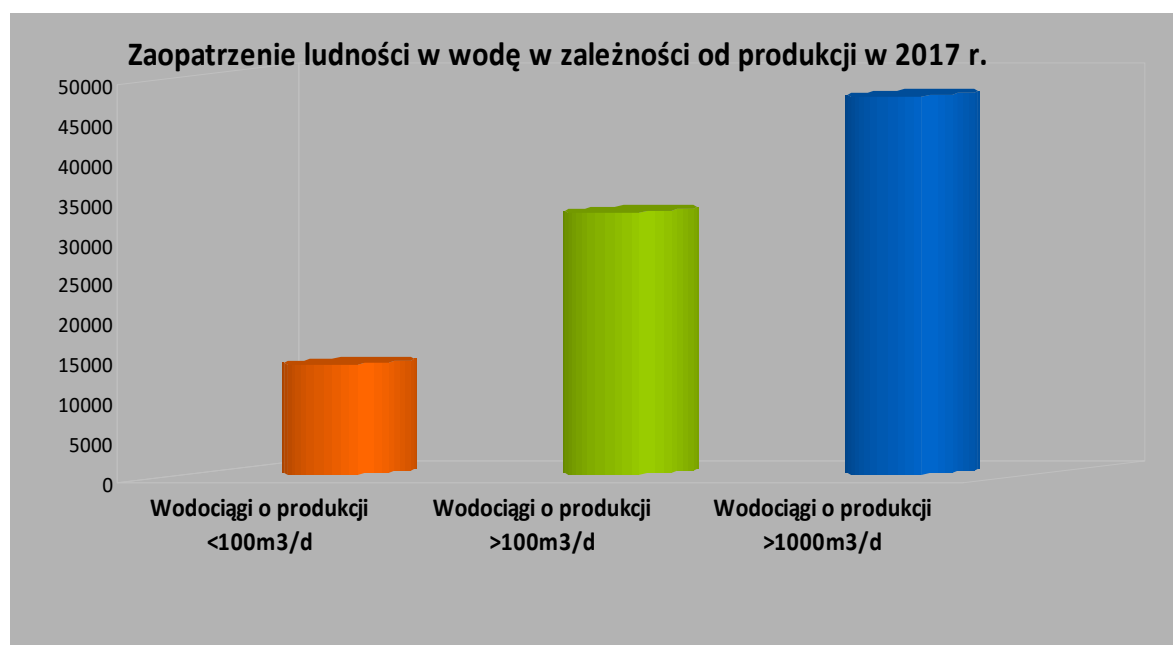
WNIOSKI

1. W stosunku do roku 2016 pogorszeniu uległ stan sanitarny obiektów z grup: piekarnie, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne. Nad tymi grupami obiektów wzmożony zostanie nadzór sanitarny.
2. Większość z nałożonych mandatów dotyczyła wprowadzania do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia, co może świadczyć o niskiej świadomości przedsiębiorców odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zdrowotne prowadzanej do obrotu żywności.

ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Zapewnienie mieszkańcom wody przeznaczonej do spożycia w odpowiedniej ilości i odpowiedniej jakości jest jednym z podstawowych zadań realizowanym przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Woda spełniająca określone parametry, jak powszechnie wiadomo jest konieczna dla utrzymania zdrowia i życia. Najważniejszym celem nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest ochrona zdrowia osób z niej korzystających poprzez zapewnienie jej prawidłowych parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych. W celu zapewnienia mieszkańcom wody o właściwej jakości zdrowotnej wszystkie urządzenia służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, objęte są nadzorem sanitarnym. Ogółem w 2017 r. nadzorem objęto 33 urządzenia wodne w tym: 32 wodociągi publiczne służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 1 wodociąg zakładowy (SWISS KRONO).

W celu określenia czy spożywana woda jest czysta i bezpieczna dla zdrowia ludzi pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej systematycznie pobierają próbki wody do badań w celu sprawdzenia jej jakości. W 2017 r. pobrano do badań ogółem 160 próbek wody w tym 145 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Pozostałe próbki wody pochodziły z pływalni krytej w Żarach „WODNIK” oraz pływalni odkrytej „Kompleks rekreacyjny Leśna”. W omawianym okresie skontrolowano wszystkie nadzorowane urządzenia wodociągowe. Łącznie przeprowadzono 76 kontroli sanitarnych w tym: 33 kontrole związane z oceną stanu sanitarno-technicznego urządzeń do uzdatniania wody oraz 43 kontrole związanych z poborem wody na ujęciach i stacjach uzdatniania.

W okresie tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 10 decyzji administracyjnych, dotyczących jakości wody pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Ogółem z wody o kontrolowanej jakości na terenie powiatu żarskiego w 2017 r. korzystało 94,627 tys. osób.

Charakterystyka wodociągów według produkcji wody

Wodociągi o wydajności < 100 m³/d

W ewidencji, na koniec roku znajdowało się 15 wodociągów – skontrolowano wszystkie. W 2017 r. żaden z kontrolowanych wodociągów nie wykazywał złego stanu sanitarno-technicznego. Grupa ww. wodociągów publicznych zaopatruje w wodę 13.854 osoby. Na dzień 31.12.2017 r., wszystkie wodociągi produkowały wodę o właściwej jakości pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym. W 2017 roku odchylenia od obowiązujących norm w zakresie przekroczeń mętności i żelaza w ciągu całego roku odnotowano w 2 wodociągach, które zaopatrywały w wodę 1914 osób.

Wodociągi o wydajności 101-1000 m³/d

W 2017 r. objętych nadzorem było 15 wodociągów, skontrolowano wszystkie. Nie wydawano decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno-technicznego stacji uzdatniania wody. W 2014 r. na Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Żarach została nałożona decyzja, dot. poprawy stanu sanitarno-technicznego budynku stacji uzdatniania i urządzeń wodociągowych wodociągu publicznego nr 3 w Żarach – termin realizacji grudzień 2018 r. Stan sanitarno-techniczny pozostałych wodociągów w 2017 r. był w miarę dobry, w większości z nich nie stwierdzono istotnych uchybień sanitarno-technicznych. 15 wodociągów tej grupy zaopatrywało

ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

ogółem w wodę 33.079 tys. osób. Na koniec roku wszystkie wodociągi produkowały wodę o właściwej jakości pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Okresowo w 2017 r., kwestionowano wodę pod względem mikrobiologicznym (bakterie grupy coli, Escherichia coli) pochodzącą z 4 wodociągów publicznych, z których korzystało 11.757 osób.

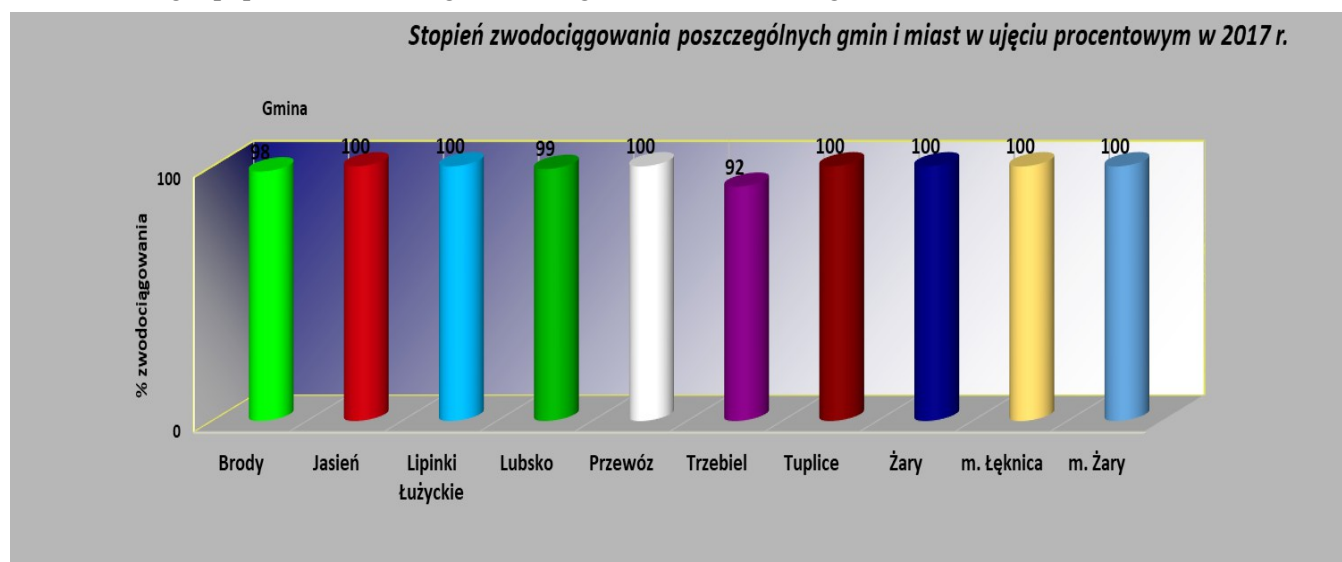
Wodociągi o wydajności j 1000 -10000 m³/

W ewidencji znajdują się 2 wodociągi o wydajności 1000-10000 m³/d, skontrolowano 2. W 2017 r. nie zachodziła potrzeba wystawiania decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno-technicznego w tych wodociągach. Z uwagi na dużą liczbę osób z nich korzystających pełnią najważniejszą rolę w zbiorowym zaopatrzeniu ludności w wodę przeznaczoną do spożycia – ogółem korzysta z niej 47.694 tys. osób. W 2017 r. z uwagi na podwyższoną mętność kwestionowano jakość wody podawanej przez wodociąg publiczny w Lubsku, z którego dostarczano wodę 15.129 osobom.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia

W tej grupie obiektów znajduje się 1 wodociąg, tj. wodociąg zakładowy „SWISS KRONO”. Kontrola sanitarna urzędów do produkcji wody nie wykazała uchybień sanitarno-technicznych. Woda produkowana przez wodociąg zakładowy przeznaczona jest wyłącznie na potrzeby zakładu – jakość wody na dzień 31.12.2017 r. odpowiadała obowiązującym przepisom. Zakwestionowano jakość wody pod względem mikrobiologicznym, w badanej próbce stwierdzono obecność bakterii grupy coli.

Ważną kwestią jest stopień zwodociągowania poszczególnych gmin powiatu żarskiego. W 100% zwodociągowane są gminy: Przewóz, Lipinki Łużyckie, Tuplice, gmina wiejska Żary oraz miasto Łęknica. W 2017 r. uległo poprawie zwodociągowanie w gminie Trzebiel oraz gminie Jasień.

W 2017 r. urządzenia służące do zaopatrywania ludności w wodę objęte nadzorem sanitarnym, zostały skontrolowane w 100%. Żaden z kontrolowanych wodociągów nie wykazywał złego stanu sanitarno-technicznego.

Ocena i ryzyko zdrowotne związane z nieodpowiednią jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi

W prowadzonym monitoringu jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, w 2017 r. na terenie powiatu żarskiego, nie odnotowano przypadków chorób i zatruc wodorozależnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, w 2017 r. wydał 10 decyzji administracyjnych, w tym 4 decyzje administracyjne na poprawę jakości wody pod względem fizykochemicznym (mętność), pochodzącej z wodociągów publicznych w: Lubsku – Glinka Górna i w Jasieniu ul. Leśna, przekroczenia mętności i żelaza w wodociągu publicznym w Żarkach Wielkich spowodowały dwukrotne wydanie decyzji przez PPIS w Żarach dotyczące poprawy jej jakości - wszystkie decyzje zostały wykonane zgodnie z ustalonym terminem. W 2017 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 6 decyzji administracyjnych o braku przydatności wody pod względem mikrobiologicznym, z rygiorem natychmiastowej wykonalności, na administratorów wodociągów publicznych: w Jasieniu ul. Wodna, Białkowie, Lipinkach Łużyckich, dwukrotnie na administratora wodociągu publicznego w Olbrachtowie oraz 1 decyzję na właściciela wodociągu zakładowego SWISS KRONO. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach, szacując ryzyko zdrowotne związane z jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, na podstawie wyników badania wody prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej, wydał 89 ocen oraz 32 okresowe oceny wynikające z prowadzonego nadzoru sanitarnego.

ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO **I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI**

Awaryjne zaopatrzenie w wodę

W dalszym ciągu istotnym problemem dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego jest zabezpieczenie powiatu w awaryjne źródła zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych. W sytuacjach, które wymagałyby zabezpieczenia miejscowości w awaryjne źródła wody, administratorzy wodociągów prowadzą współpracę z ościennymi gminami, Strażą Pożarną oraz z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, które posiadają urządzenia do gromadzenia wody przeznaczonej do spożycia i celów sanitarnych.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach sprawował w 2017 r. nadzór sanitarny nad 274 obiektami użyteczności publicznej, tj. zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi, hotelami, motelami, zajazdami, ustępami publicznymi, dworcami autobusowymi i dworcem kolejowym, środkami transportu publicznego, domami kultury, basenami sezonowymi, noclegownią, pływalniami krytymi i odkrytymi, cementarzami itp. Częstotliwość kontroli wynikała z oceny ryzyka wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego. Przeprowadzono 145 kontroli obiektów użyteczności publicznej. Bieżące kontrole i oceny stanu sanitarnego były kontynuacją tematyki z lat ubiegłych. W 2017 r. żaden z obiektów użyteczności publicznej nie został oceniony niedostatecznie.

Na terenie powiatu żarskiego najliczniejszą grupę obiektów użyteczności publicznej stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej. W tych obiektach, z uwagi na możliwość przeniesienia zakażenia wirusami HIV, HBV, HCV itp., szczególną uwagę przywiązywano do zasad prowadzenia prawidłowej dezynfekcji, a w gabinetach, w których wykonywane są zabiegi mogące i naruszające ciągłość tkanek, do sterylizacji narzędzi. Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, która zobowiązuje do zawiadamiania strony o kontroli nie zawsze odzwierciedla stan faktyczny kontrolowanych obiektów, ale przeprowadzone w 2017 roku kontrole sanitarne wykazały, że warunki sanitarne udzielania ww. usług były na ogół właściwe.

Pod nadzorem sanitarnym znajdowały się 4 ustępy publiczne, skontrolowano 2. Jeden z obiektów usytuowany przy Parku Mużakowskim w Łęknicy – czynny jest sezonowo w okresie wiosenno-letnim. Obiekty w których przeprowadzono kontrolę znajdowały się w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Ustępy podłączone były do sieci wodociągowej i kanalizacji miejskiej, zaopatrzone w bieżącą ciepłą i zimną wodę. W kontrolowanych obiektach urządzenia były sprawne.

Skontrolowane obiekty hotelarskie w większości należy ocenić jako dobre. W trakcie kontroli nie stwierdzono zaniechań w zakresie bieżącej czystości. Postępowanie z bielizną czystą i brudną było prawidłowe, pranie odbywało się w pralniach zewnętrznych oraz własnych. W obiektach świadczących usługi hotelarskie oceniano: zaopatrzenie w wodę do spożycia, odprowadzanie ścieków, gospodarkę odpadami komunalnymi, stan techniczny i sanitarny oraz wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych. Na wyróżnienie zasługuje hotel „Glas” w Żarach ul. Witosa 50.

Zlokalizowany w mieście Żary dworzec kolejowy w 2015 r. został wyremontowany. Przeprowadzona w 2016 roku kontrola sanitarna nie wykazała istotnych uchybień sanitarno-technicznych. Stała ochrona dworca nie pozwala na jego dewastację, co miało miejsce wielokrotnie przed jej zapewnieniem.

Na terenie powiatu żarskiego w 2017 r. czynne były 2 obiekty kąpielowe, tj. basen całoroczny kryty w Żarach, ul. Telemanna oraz kompleks wypoczynkowy z nieckami basenowymi w Żarach ul. Źródłana. Z uwagi na zły stan sanitarno-techniczny administrator basenu odkrytego w Lubsku ul. Słowackiego, podjął decyzję o wyłączeniu obiektu z eksploatacji w sezonie letnim 2017. Stan sanitarno-higieniczny i porządkowy obiektów w sezonie kąpielowym nie budził zastrzeżeń. Woda do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych z niecek pływalni i basenu sezonowego pobierana była z nadzoru sanitarnego oraz w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z rocznym harmonogramem pobierania próbek wody, który został zatwierdzony przez PPIS w Żarach. Jakość wody nie uległa zakwestionowaniu i odpowiadała obowiązującym przepisom rozporządzenia. Administratorzy obiektów kąpielowych informowali o jakości wody osoby korzystające z kąpeli, poprzez informacje zamieszczane w miejscach widocznych (słupy ogłoszeniowe) oraz na stronach internetowych.

W 2017 r. przeprowadzono kontrole sanitarne największych placów zabaw dla dzieci w Żarach i w Lubsku. W trakcie kontroli oceniano czy miejsca zabaw dla dzieci są bezpieczne i wyposażone w odpowiednią infrastrukturę, a zamontowane urządzenia do zabaw sprawne technicznie. Szczególną uwagę zwracano na czystość piasku w piaskownicach – nie stwierdzono zanieczyszczeń odchodami zwierzęcymi. Place wyposażone były w dostateczną ilość koszy na odpadki stałe, regulamin użytkowania oraz oznaczone były tablicami informacyjnymi o zakazie wprowadzania zwierząt, paleniu tytoniu oraz spożywaniu alkoholu.

W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym nad ww. obiektami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 13 decyzji opłatowych za badania laboratoryjne wody, 13 opinii sanitarnych w tym 2 opinie dotyczące nowo powstających aptek, 4 dotyczyły procedury postępowania zapewniającej ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych, 6 opinii dotyczących imprez masowych oraz 1 opinię sanitarną dla hotelu.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

NADZÓR NAD EKSHUMACJAMI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 134 decyzje (zezwoleń) na przeprowadzenie ekshumacji oraz prowadził nadzór sanitarny nad prawidłowym ich przebiegiem. Decyzje wydawane były na pisemny, umotywowany wniosek najbliższych żyjących osób, w oparciu o ustawę o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31.01.1959 r. W 2017 r. PPIS w Żarach wydał 18 postanowień na sprowadzenie zwłok spoza granicy państwa oraz 1 decyzję na wywóz zwłok ludzkich poza granicę państwa.

WNIOSKI

1. W 2017 r., podobnie jak w latach ubiegłych, nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla mieszkańców powiatu, korzystających z obiektów użyteczności publicznej.
2. Wszystkie ujęcia wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu żarskiego, oparte są na wodach podziemnych, w związku z czym możliwość ich zanieczyszczenia jest niewielka. Po przeanalizowaniu wyników badań wody prowadzonych z nadzoru przez Inspekcję Sanitarną oraz z kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe, należy stwierdzić, że mieszkańcy powiatu żarskiego, korzystają w dużym stopniu z wody bezpiecznej dla zdrowia, odpowiadającej wymaganiom.
3. Nieodzowne byłoby całkowite zmodernizowanie budynków stacji uzdatniania wody wodociągów publicznych w Brodach, Lipinkach Łużyckich oraz w Lipnej gm. Przewóz.
4. **Nadal na terenie powiatu jest zbyt mała ilość posiadanych urządzeń do awaryjnego zaopatrzenia ludności w wodę. W przypadku ich braku, należałoby wziąć pod uwagę doposażenie wodociągów w takie urządzenia.**

OCENA WARUNKÓW PRACY

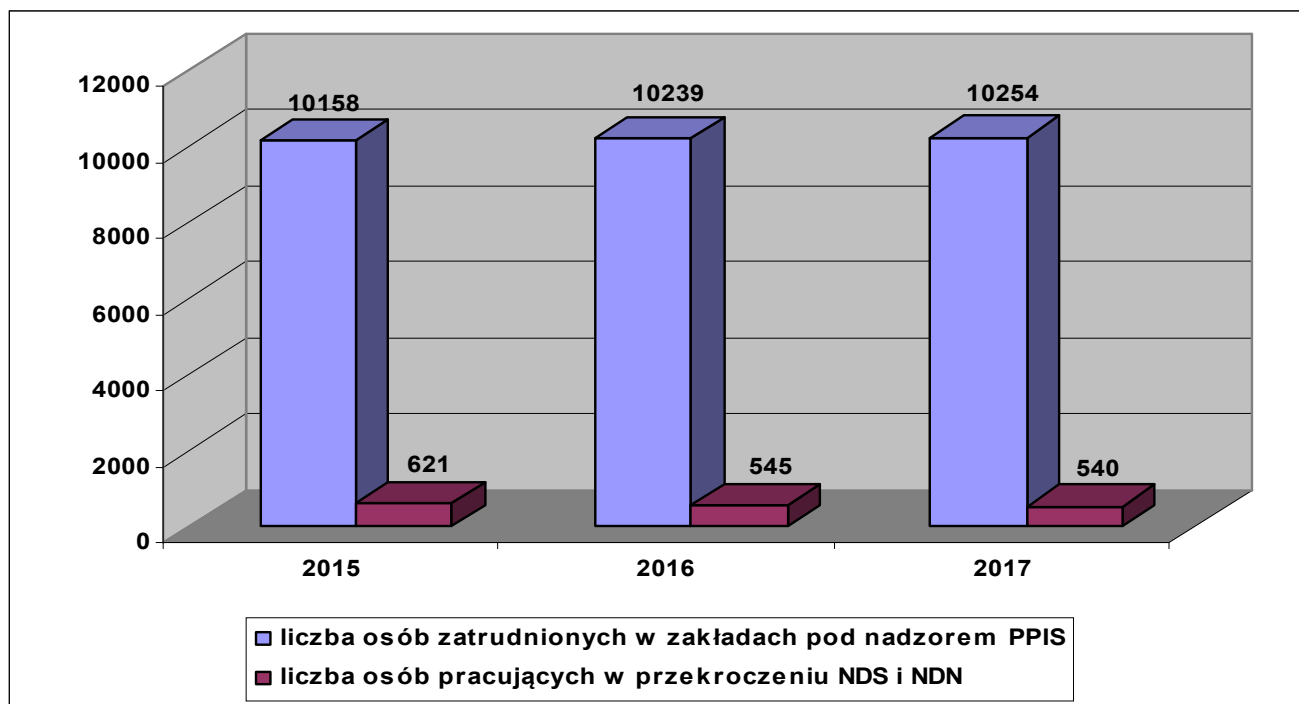
Ocenę warunków pracy w 2017 r. przeprowadzono w oparciu o:

- nadzór bieżący w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy,
- nadzór nad warunkami pracy i ocenę narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach przemysłu tworzyw sztucznych,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów,
- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach chorób zawodowych.

W roku 2017, w ewidencji podmiotów gospodarczych podległych nadzorowi PPIS w Żarach, było 185 zakładów pracy, z czego skontrolowano 71 (38% podmiotów nadzorowanych). W zewidencjonowanych zakładach zatrudnionych było 10254 pracowników, z czego 540 pracowało w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) bądź natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, drgania mechaniczne, zapylenie).

W ogólnej liczbie osób narażonych, ujęto pracowników narażonych jednocześnie na kilka czynników szkodliwych dla zdrowia.

Liczba osób narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia, których poziom przekracza dopuszczalne normy w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w zakładach objętych nadzorem w latach 2015-2017.

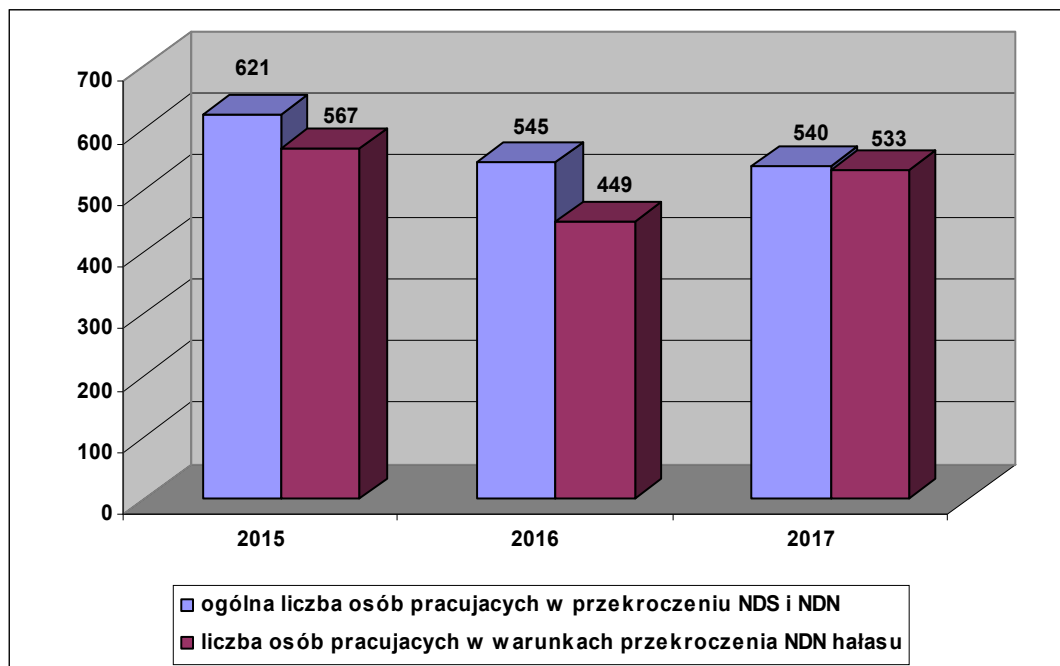
Z danych przedstawionych na wykresie wynika, iż na przestrzeni ostatnich 3 lat, liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia utrzymuje się na podobnym poziomie. Utrzymująca się na podobnym poziomie liczba narażonych, jest wynikiem wieloletniego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy.

Podobnie jak w latach 2014-2016, głównym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia występującym w środowisku pracy w 2017 r., był hałas.

Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (85 dB) stwierdzono w 15 zakładach pracy, w których narażonych na hałas było 533 pracowników, co stanowi 99 % ogółu narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia. Wśród 533 pracowników narażonych na hałas znajdują się również 24 osoby, które narażone są jednocześnie na hałas i drgania. Ponadto 3 osoby narażone są na pracę wyłącznie w przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych natężeń drgań mechanicznych. Pozostałe 4 narażone osoby stanowią pracownicy pracujący w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia zapylenia. W warunkach przekroczenia proggu działania hałasu (80 dB) pracują 642 osoby.

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu

Zakłady pracy, w których w 2017 r. stwierdzono największą liczbę osób narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia, w tym na hałas, którego natężenie przekracza dopuszczalne normy.

Lp.	Nazwa zakładu	Liczba osób narażonych ogółem/ w tym narażonych na hałas	Procentowy udział pracowników narażonych na hałas do ogółu zatrudnionych
1.	SWISS KRONO Sp. z o.o., ul. Serbska 56, 68-200 Żary	81/ 81	7,7%
2.	SAGE AUTOMOTIVE Interiors Poland Sp. z o. o. Żary ul. Przemysłowa 9, 68-200 Żary	52/ 52	26,8%
3.	TARTA Sp. z o.o., Zakład Produkcyjny Dłużek 55, 68-300 Lubsko	27/ 27	81,8%
4.	PET Sp. z o.o. Jasień ul. Kolejowa 30 B	26/ 26	12,1%
5.	MAGNOLIA Sp. z o. o. w Lubsku , ul. Transportowa 3, 68-300 Lubsko	24/ 24	11,2%
6.	JANBUD Sp. z o.o., ul. Okrzei 104, 68-200 Żary	23/23	26,7%

Powyższe firmy zatrudniają 44% osób pracujących w warunkach przekroczenia natężenie hałasu.

Nadzór nad zakładami pracy, prowadzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną, obliuguje pracodawców do podejmowania działań w zakresie poprawy warunków pracy, tym samym przyczynia się do zmniejszenia liczby chorób zawodowych związanych z występowaniem w środowisku pracy czynników szkodliwych dla zdrowia. W sposób szczególny pracodawcy zwracają uwagę na osoby pracujące w narażeniu na ponadnormatywny hałas, zapewniając im środki ochrony słuchu. Od wielu lat nie odnotowano ani jednego przypadku choroby zawodowej związanej z narażeniem na hałas, tj. zawodowego uszkodzenia słuchu.

Nadzór bieżący w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy

W roku 2017 przeprowadzono łącznie 89 kontroli sanitarnych, w wyniku których wydano ogółem 41 decyzji nakazowych (łącznie 55 nakazów), dotyczących między innymi:

- poprawy stanu technicznego i sanitarnego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (17 nakazów),
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (10 nakazów),
- przestrzegania wymagań w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych (8 nakazów),
- przeprowadzenia i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego (6 nakazów),
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (4 nakazy).

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

Nadzór nad warunkami pracy pracowników zatrudnionych w zakładach przemysłu tworzyw sztucznych

W roku 2017 kontrolowano warunki pracy w zakładach przemysłu tworzyw sztucznych. Skontrolowano 2 zakłady (zatrudniające 92 osoby), w wyniku czego wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu sanitarnego oraz właściwe wyposażenie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń pracy oraz przeprowadzenie pomiarów oświetlenia. W powyższych zakładach nie odnotowano przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia.

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

Na terenie działalności PPIS w Żarach funkcjonuje tylko jedna firma wykonująca usługi w zakresie usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, tj. „Arkuszbud”- Zakład Ogólnobudowlany w Żarach. Właściciel firmy posiada umowę z firmą zewnętrzną na odbiór i utylizację odpadów zawierających azbest. W roku 2017 przedstawiciele PPIS w Żarach przeprowadzili jedną kontrolę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Kontrolą sanitarną objęto prace polegające na demontażu płyt azbestowo-cementowo-falistych (chryzotyl) z balkonów budynku mieszkalnego przy ul. Myśliwskiej 7 w Żarach. Prace wykonywała firma EKO-24 z Dębna. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. W roku 2017 wydano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej związanej z narażeniem na azbest.

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów

W roku 2017 skontrolowano 9 podmiotów stosujących substancje i mieszaniny chemiczne oraz 4 zajmujące się ich obrotem, gdzie stwierdzono:

- brak aktualnego spisu substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie (3 przypadki),
- brak kart charakterystyki stosowanych produktów chemicznych (3 przypadki),
- brak odpowiednio wydzielonego i oznakowanego miejsca do przechowywania niebezpiecznych produktów chemicznych (1 przypadek).

Działania profilaktyczne prowadzone w zakładach pracy

W trakcie kontroli zakładów pracy zwracano uwagę na przestrzeganie zakazu palenia tytoniu oraz właściwe oznakowanie miejsc objętych zakazem (nowe regulacje prawne wprowadzające znak zakazu palenia uzupełniony o papieros elektroniczny). W roku 2017 sporządzono 12 informacji dotyczących wyników kontroli w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Ponadto w trakcie rutynowych kontroli zakładów pracy, kadrze kierowniczej udzielano instruktażu na temat profilaktyki chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia instruowano o celowości stosowania środków ochrony indywidualnej ze szczególnym naciskiem na środki ochrony słuchu, mając na uwadze fakt, że hałas jest głównym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia występującym w zakładach pracy zlokalizowanych w powiecie żarskim.

PODSUMOWANIE

Z przeprowadzonej oceny bezspornie wynika, że głównym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie powiatu żarskiego jest hałas. W warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (85 dB) pracuje 533 pracowników, natomiast w warunkach przekroczenia wartości progu działania hałasu (80 dB) – 642 pracowników. Głównymi źródłami hałasu są maszyny i urządzenia oraz procesy technologiczne. Kontrole wykazały, że pracodawcy opracowują programy działań organizacyjno-technicznych mające na celu obniżenie narażenia na hałas. W przypadku braku możliwości technicznych, bądź organizacyjnych obniżenia hałasu, pracownicy są wyposażeni w indywidualne środki ochrony słuchu. Od 10 lat nie notowano chorób zawodowych związanych z uszkodzeniem słuchu.

CHOROBY ZAWODOWE W POWIECIE ŻARSKIM

W roku 2017 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, natomiast potwierdzono wydaniem karty stwierdzenia choroby zawodowej – 3 przypadki. W stosunków do jednej choroby (poz. 3.1 – pylica krzemowa) toczy się postępowanie odwoławcze.

Zestawienie chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie żarskim w latach 2013–2017

Pozycja z wykazu chorób zawodowych	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach				
		2013	2014	2015	2016	2017
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat.				1	
17	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.	1				1
18	Choroby skóry.		1	1		
19	Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy.		1		3	
20	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy.	1				
26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.	3	2		1	2

Stwierdzone choroby zawodowe są wynikiem wieloletniej ekspozycji pracowników na czynniki szkodliwe bądź uciążliwe występujące w środowisku pracy. W przypadku stwierdzonych chorób zawodowych są to: kontakt z pyłem azbestu (10 lat) oraz narażenie na czynniki biologiczne - krętki *Borrelia burgdorferi* występujące w terenie otwartym w sąsiedztwie łąk i lasów (37 lat pracy) i wirus HBV (praca z materiałem zakaźnym ponad 45 lat).

Wzrastająca świadomość pracowników co do przysługujących im praw oraz roszczeń, jest wynikiem zgłaszania w dalszym ciągu dużej ilości podejrzeń chorób zawodowych, zarówno przez lekarzy jak i byłych pracowników. W 2017 roku prowadzone były postępowania w związku ze zgłoszeniem 9 przypadków podejrzeń chorób zawodowych:

- **2 przypadki** – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych (borelioza, wirusowe zapalenie wątroby typu C),
- **2 przypadki** – nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych, z pozycji 17 wykazu chorób zawodowych (gruczolakorak płuca prawego – poz. 17.1; międzybłoniak opłucnej – poz. 17.2),
- **1 przypadek** – przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka, z pozycji 20.1 wykazu chorób zawodowych,
- **1 przypadek** – zawodowe uszkodzenie słuchu, z pozycji 21 wykazu chorób zawodowych.
- **2 przypadki** – choroby skóry z pozycji 18 wykazu chorób zawodowych: alergiczne kontaktowe zapalenie skóry – poz. 18.1 i kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia – poz. 18.2 wykazu chorób zawodowych.
- **1 przypadek** – przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy z pozycji 19 wykazu chorób zawodowych (przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej - poz. 19.5)

W porównaniu do poprzednich lat, zauważalny jest spadek stwierdzanych chorób zawodowych z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – boreliozy.

Kontrole warunków pracy przeprowadzane w nadleśnictwach państwowych wykazały, iż pracodawcy od kilku lat prowadzą systematyczne badania okresowe pracowników leśnych, w tym badania serologiczne w kierunku boreliozy. Ponadto w trakcie szkoleń w zakładach pracy podejmowana jest tematyka boreliozy mająca na celu zwiększenie świadomości pracowników w odniesieniu do tej choroby. Wdrażane są również inne działania profilaktyczne takie jak: wyposażenie pracowników w odzież ochronną (obuwie, rękawice, nakrycie głowy), w repelenty oraz przyrządy do usuwania kleszczy. Wykrywalność tej choroby ściśle związana jest z prowadzeniem systematycznych badań okresowych, w tym badań serologicznych w kierunku boreliozy.

Od kilku lat nie stwierdza się zawodowego uszkodzenia słuchu, a choroba narządu głosu występuje już tylko sporadycznie.

Aktualnie w większości pojawiają się przewlekłe choroby układu ruchu, wywołane sposobem wykonywania pracy.

ŚRODKI ZASTĘPCZE – „DOPALACZE”

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzór nad środkami zastępczymi sprawują organa inspekcji sanitarnej.

W 2017 r., w związku z nadzorem nad środkami zastępczymi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach:

- wszczął, w związku z informacjami otrzymanymi z Izby Celnej w Rzepinie, Prokuratury Rejonowej w Żarach oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu, postępowania oraz wezwał do osobistego stawiennictwa, w celu złożenia wyjaśnień w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych, 8 osób. Przesłuchał 5 osób. W stosunku do osób, które nie stawily się na wezwanie prowadzone jest postępowanie egzekucyjne.
- na wniosek Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krakowie, o udzielenie pomocy prawnej, PPIS w Żarach wezwał do osobistego stawiennictwa, w celu złożenia wyjaśnień w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych, 1 osobę, która nie stawila się na wezwanie.
- wystosował, do Urzędu Gminy w Trzebielu, 2 wnioski o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców w celu uzyskania danych koniecznych do prowadzenia postępowania w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych,
- wydał, związku z tym, że prowadzone postępowanie nie potwierdziło wprowadzania do obrotu środków zastępczych, 4 decyzje umarzające postępowanie, w tym jedną orzekającą również o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środka zastępczego,
- wydał 4 decyzje w sprawie zniszczenia środków zastępczych,
- dokonał zniszczenia środków zabezpieczonych w trzech obiektach decyzją Głównego Inspektora Sanitarnego nr GIS-BI-073-239/RS/10 z 02.10.2010 r. oraz środków zastępczych zabezpieczonych przez przedstawicieli policji w mieszkaniach należących do osoby, której została wymierzona 28.12.2016 r. kara pieniężna za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych,
- wystawił 3 upomnienia w związku z niestawieniem się w celu złożenia wyjaśnień dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych,
- nałożył, w związku z niewykonaniem obowiązku wynikającego z wezwania do osobistego stawiennictwa, w drodze postanowienia 15 grzywien w celu przymuszenia, na łączną kwotę 5400 zł oraz cztery tytuły wykonawcze,
- złożył, na podstawie art. 57 § 1 KPW, do Sądu Rejonowego w Żarach dwa wnioski o ukaranie, za niedopełnienie nałożonego obowiązku dotyczącego stawienia się w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Żarach w celu złożenia wyjaśnień dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych, a przez to utrudnianie działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj. o czyn z art. 38 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Sąd uznał obwinionych za winnych popełnienia ww. czynu i wymierzył kary grzywny w wysokości 900 zł.

PPIS w Żarach, podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2017 współpracował z policją oraz prokuraturą.

W ramach współpracy:

- z Komendą Powiatową Policji w Żarach przekazywał między innymi informacje o zatruciach środkami zastępczymi, których, zgodnie z danymi uzyskanymi od 105 Kresowego Szpitala Wojskowego z Przychodnią w Żarach, w roku 2017 było 3 (w roku 2016 –20),
- z Komisariatem Policji w Lubsku otrzymał materiał dowodowy wraz z dowodami rzeczowymi w postaci środków zastępczych dotyczący 4 osób, przy których funkcjonariusze ww. komisariatu środki te ujawnili.

W ramach współpracy z Prokuraturą Rejonową w Żarach:

- wystąpił z prośbą o ustalenie danych osób kontaktujących się telefonicznie z osobą, przy której funkcjonariusze policji zatrzymali środki zastępcze, a w stosunku do której istnieje podejrzenie, że może środki zastępcze wprowadzać do obrotu,
- wystąpił, z prośbą o przekazanie materiału dowodowego dotyczącego osoby, przy której funkcjonariusze policji zatrzymali środki zastępcze,

ŚRODKI ZASTĘPCZE – „DOPALACZE”

- wystąpił z prośbą o udostępnienie danych osobowych osoby figurującej w zeznaniach świadka jako poprzedni właściciel samochodu, w którym funkcjonariusze policji ujawnili środki zastępcze.

W roku 2017 PPIS w Żarach otrzymał, od Naczelnika Urzędu Skarbowego w Żarach, w związku z nieuiszczeniem, przez osobę ukaraną, kary pieniężnej wymierzonej w 2016 r. za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych (w wys. 120 000 zł) i prowadzonym w związku z powyższym postępowaniem egzekucyjnym, postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na to, że organowi egzekucyjnemu nie udało się ustalić majątku zobowiązanego, z którego można by było prowadzić skuteczną egzekucję. Na powyższe postanowienie PPIS w Żarach złożył zażalenie do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze, który zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy. W związku z ww. postępowaniem PPIS w Żarach otrzymał od Naczelnika Urzędu Skarbowego w Żarach postanowienie obciążające wierzyciela – Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żarach kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej kwocie 6119,60 zł. PPIS w Żarach złożył wniosek o umorzenie kosztów egzekucyjnych do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Żarach. Na powyższe postanowienie PPIS w Żarach również złożył zażalenie do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze, który uchylił zaskarżone postanowienie w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji. Naczelnik Urzędu Skarbowego ponownie obciążył PPIS kosztami postępowania egzekucyjnego.

PPIS w Żarach prowadził, również, akcje profilaktyczne związane między innymi z następstwami zażywania środków zastępczych. W ramach: „Gminnego Festynu Ekologicznego Szkół Powiatu Żarskiego”, „Ogólnopolskiej Nocy Profilaktyki”, „Dni Żar”, „Mistrzostw Pierwszej Pomocy dla Jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej”, happeningu z okazji „Światowego dnia bez tytoniu” oraz happeningu pod hasłem „Weź świat na trzeźwo i bez przemocy”, przeprowadził edukacje profilaktyczne oraz dystrybucje materiałów edukacyjnych. Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach zorganizował szkolenie dla nauczycieli Szkoły Podstawowej w Trzebielu na temat „Profilaktyka uzależnień. Czym są dopalacze.”, przeprowadził dystrybucje materiałów edukacyjnych oraz pogadanki dotyczące uzależnień dla uczestników 6 półkolonii letnich, młodzieży z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Żarach, nauczycieli i młodzieży z Ośrodka dla dzieci z Wadami Słuchu i Mowy w Żarach oraz uczestników wypoczynku zimowego ich rodziców oraz opiekunów. Przesłał do szkół scenariusze lekcji wraz z prezentacją pt. „Jak rozmawiać z młodzieżą na temat używek”.

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

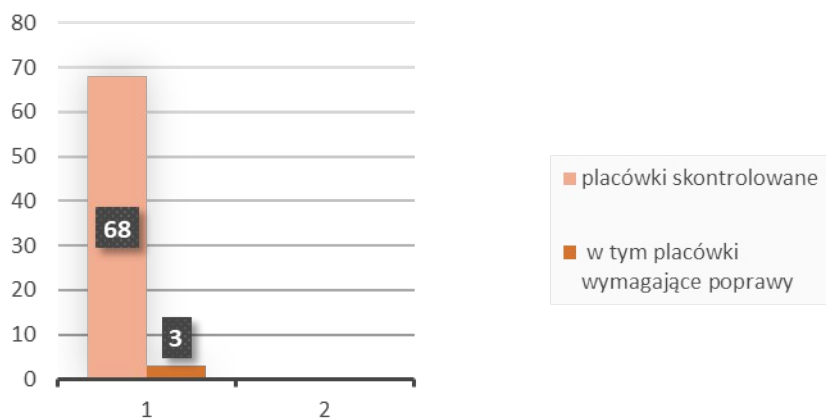

W powiecie żarskim, pod nadzorem PPIS w Żarach w 2017 r. było 85 placówek oświatowo-wychowawczych oraz 38 szkolnych gabinetów pielęgniarskich.

Oceny dokonano na podstawie kontroli 68 placówek stałych, 15 placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 15 gabinetów pielęgniarskich.

Stan sanitarno-techniczny placówek stałych tylko w 4,4% wymagał poprawy, co skutkowało wystawieniem 3 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Stan placówek skontrolowanych w 2017 roku

W kontrolowanych placówkach obserwuje się ciągłą poprawę stanu sanitarno-higienicznego oraz uwzględnienie zasad i norm higienicznych, jednak nie zaspokaja to wszystkich potrzeb.

Przedstawiciele Inspekcji Sanitarnej szczególną uwagę zwracają na stworzenie dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i wychowania.

Na higienę nauki mają wpływ następujące czynniki: mikroklimat, stanowiska pracy ucznia, rozkłady zajęć lekcyjnych oraz waga tornistrów.

Czynniki te w istotny sposób oddziałują na rozwój zdrowotny dziecka.

MIKROKLIMAT

Do właściwego mikroklimatu należy zaliczyć: **odpowiednią temperaturę, wilgotność i ruch powietrza.**

Pod tym względem skontrolowano 8 gabinetów lekcyjnych.

Nie stwierdzono temperatury zaniżonej.

Najlepszym środkiem na zapobieganie zagrożeniom związanym z zanieczyszczeniami powietrza w pomieszczeniach jest sprawna wymiana powietrza, zapewniana przez wentylację i wietrzenie pomieszczeń.

W kontrolowanych placówkach, zwłaszcza w budynkach adoptowanych, stwierdza się brak lub nieprawidłową wentylację, która sukcesywnie, w miarę możliwości technicznych jest zapewniana.

W takiej sytuacji najprostszym sposobem utrzymania dobrej jakości powietrza jest aktywne wietrzenie pomieszczeń. Nieodpowiednie warunki w tym zakresie mogą prowadzić do dolegliwości ze strony układu oddechowego i osłabienia koncentracji.

STANOWISKA PRACY UCZNIĄ

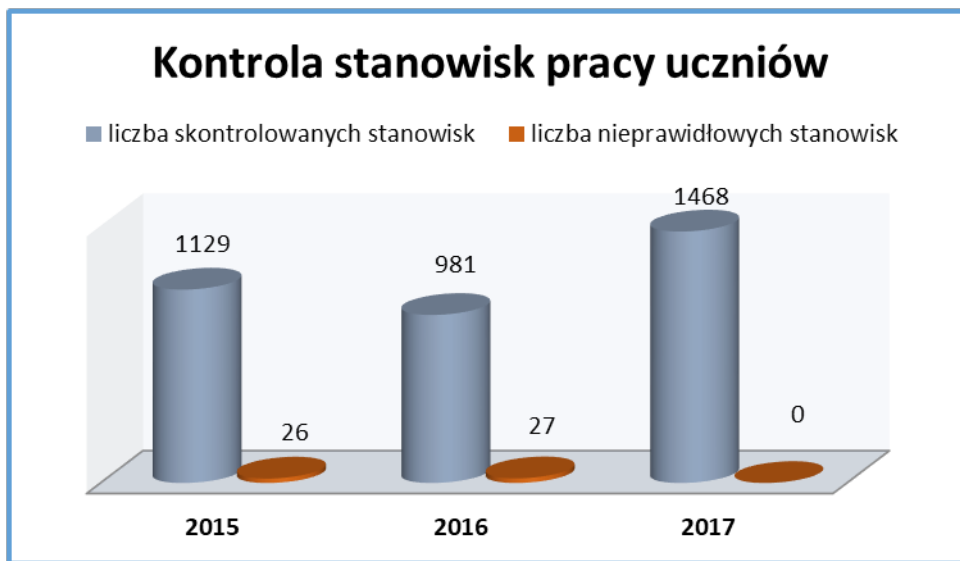
Stanowiska pracy, z których dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część dnia w przedszkolu i szkole ma istotny wpływ na kształtowanie prawidłowej postawy.

Stoły i krzesła powinny być prawidłowo zestawione i oznakowane numerem wielkości mebla lub odpowiednim kolorem oznaczającym wielkość mebla oraz posiadać certyfikaty.

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

Niedostosowanie mebli do wzrostu dzieci i uczniów sprzyja przyjmowaniu przez nich niewłaściwych postaw, powoduje przeciążenia niektórych mięśni, a w konsekwencji powstawanie skolioz i innych schorzeń kręgosłupa. W 2017 r. skontrolowano 1468 stanowisk pracy dzieci i młodzieży w 52 placówkach. Wszyscy zbadani zajmowali prawidłowe do swojego wzrostu stoliki i krzeselka, co oznacza zdecydowaną poprawę. Sytuację w tym zakresie, w porównaniu do lat ubiegłych, przedstawia poniższy wykres:

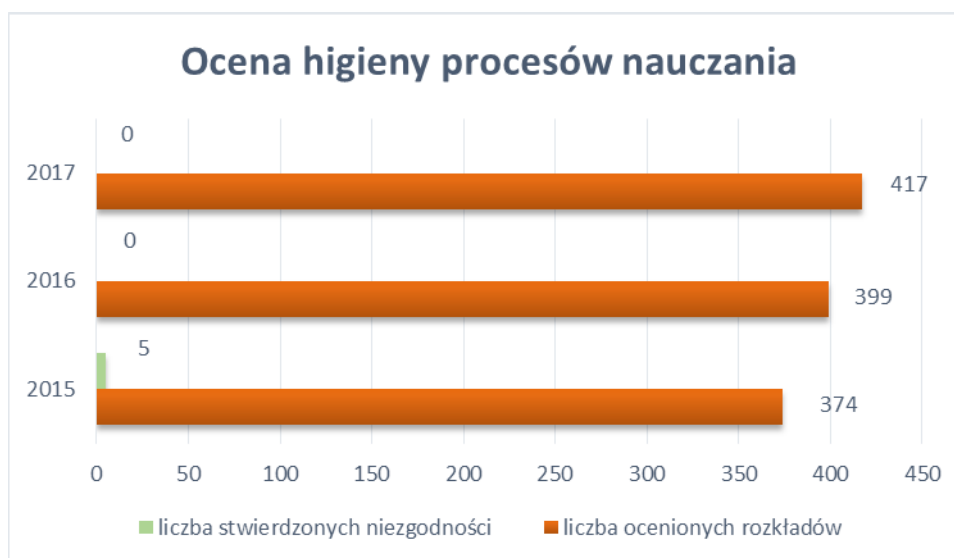

ROZKŁADY ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

Plan lekcji					
	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek
1. 27.09	J. Angielski	Świetlica	-	J. Polski	Muzyka
2. 28.09	Przyroda	Matematyka	Historia	Godzina Wychowawcza	Religia
3. 29.09	W-F	Przyroda	J. Polski	Matematyka	J. Polski
4. 30.09	J. Polski	Informatyka	Matematyka	W-F	W-F
5. 01.10	Technika	J. Polski	J. Angielski	Przyroda	
6. 02.10	Matematyka	W-F		Historia	
7. 03.10	Kółko Religijne	Religia		ITC	
8. 04.10		Plastykoterapia			
9. 05.10		Plastykoterapia			

Zapewnienie zgodnych z zasadami bezpieczeństwa i higieny rozkładów zajęć lekcyjnych wpływa korzystnie na zdolność przyswajania wiedzy i powoduje, iż praca uczniów staje się bardziej efektywna. Dobre ułożenie rozkładów zajęć lekcyjnych sprzyja właściwemu rozwojowi psychofizycznemu dziecka. Skontrolowano 417 rozkładów zajęć lekcyjnych w 37 placówkach nauczania i wychowania. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

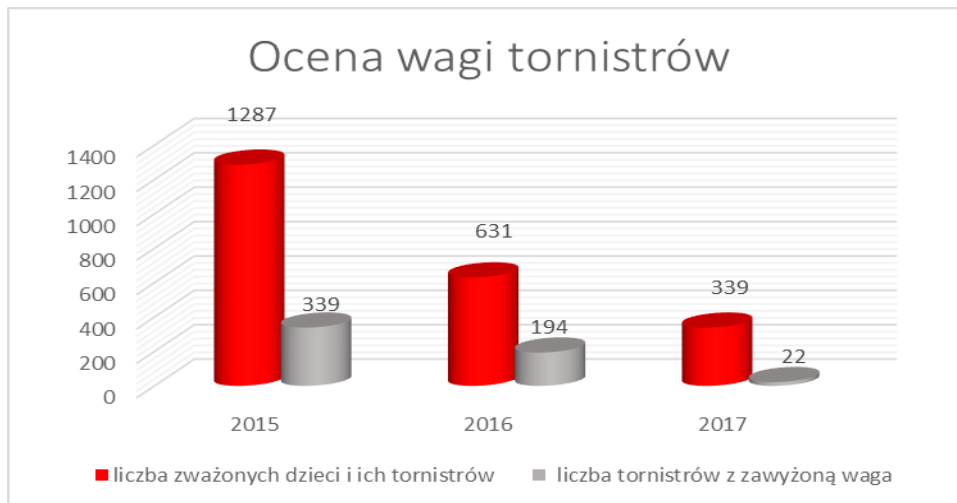
Sytuację w tym zakresie, w porównaniu do lat ubiegłych, przedstawia poniższy wykres:

WAGA TORNISTRÓW

Waga tornistrów ma istotny wpływ na postawę i zdrowie dzieci. W 2017 r. skontrolowano wagę tornistrów dzieci klas I – III szkół podstawowych; zważono 339 dzieci i ich tornistry. Zawyżoną wagę tornistra posiadało 22 uczniów, co stanowi 6,5% wszystkich badanych. Sytuacja w tym zakresie, w stosunku do lat ubiegłych uległa zdecydowanej poprawie.

Przeciążenia tornistrów wynikają często z ciężaru samego tornistra, np. z materiału z jakiego jest on wykonany oraz z dodatkowej zawartości tornistrów, tj. segregatory, zabawki, dodatkowe książki (np. z biblioteki) czy napoje w szklanych butelkach.

Ponadto skontrolowano 37 placówek pod kątem zapewnienia uczniom możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w szkole. Wszyscy uczniowie mają możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów w szkole w wydzielonych szafkach lub w wydzielonych miejscach w gabinetach lekcyjnych.

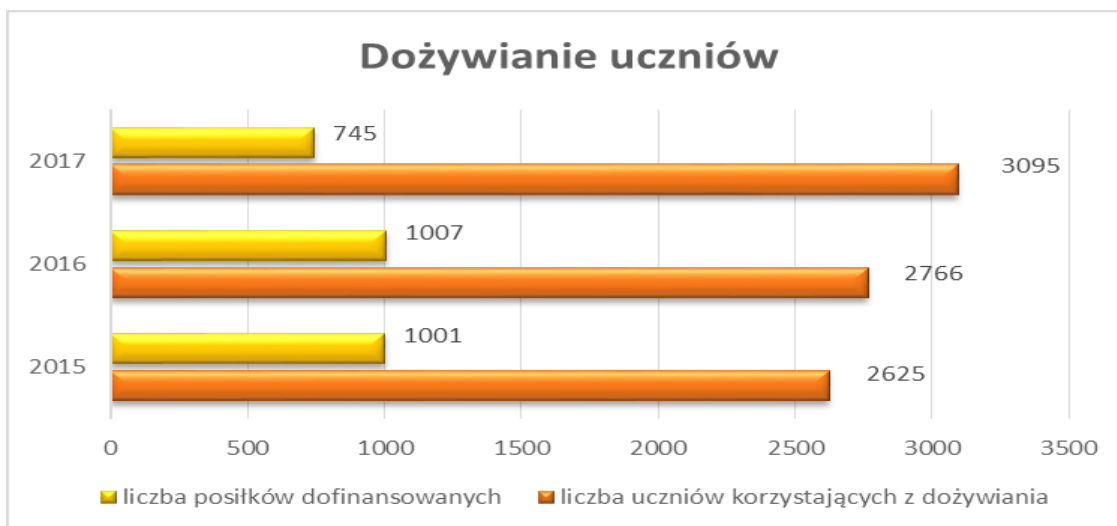
DOŻYWIANIE UCZNIÓW W SZKOŁACH

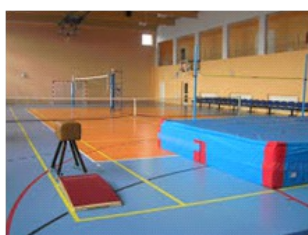
Dzieci i młodzież szkolna mają możliwość korzystania z dożywiania, tj.: drugich śniadań, obiadów jedno i dwudaniowych.

W 2015 r. z dożywiania skorzystało 2625 uczniów, w tym władze samorządowe dofinansowały 1001 posiłków, co stanowiło 38% wszystkich posiłków, natomiast w 2016 r. z dożywiania skorzystało 2766 uczniów, w tym dofinansowanych było 1007 posiłków, co stanowiło 36% wszystkich posiłków.

W 2017 r. z dożywiania skorzystało 3095 uczniów, w tym dofinansowanych było 745, co stanowiło 24% wszystkich posiłków.

INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Ważnym czynnikiem warunkującym rozwój i zdrowie uczniów jest aktywność fizyczna. Niekorzystnym zjawiskiem jest niedostateczna ilość sal gimnastycznych i boisk w szkołach.

Spośród 38 skontrolowanych szkół, 14 posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem, 6 szkolny zespół sportowy bez boiska, 2 tylko salę zastępczą, 7 salę zastępczą z boiskiem, a 2 boisko sportowe. W 7 placówkach brak jest infrastruktury

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. W 2 placówkach zajęcia wychowania fizycznego odbywały się na korytarzach szkolnych.

Ponadto 3 placówki korzystały z sali gimnastycznej, 3 z hali sportowej, a 2 ze stadionu sportowego.

Po lekcjach wychowania fizycznego dzieci i młodzież nie korzystają z natrysków, używane są one tylko po dodatkowych zajęciach. Wyposażenie sal gimnastycznych w zdecydowanej większości nie posiada certyfikatów.

SUBSTANCJE I PREPARATY CHEMICZNE W SZKOŁACH

Skontrolowano 6 gabinetów chemicznych, w których stwierdzono 64,37 kg substancji i preparatów chemicznych - nie stwierdzono przeterminowanych odczynników.

Substancje i preparaty chemiczne przechowywane są prawidłowo, posiadają prawidłowe oznakowanie oraz karty charakterystyk.

WARUNKI DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ UCZNIÓW

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów uniemożliwiają zachowanie podstawowych zasad higieny.

Dzieci i młodzież w sposób szczególny narażone są na różnego rodzaju zagrożenia. Ciepła, bieżąca woda przy umywalkach do mycia rąk jest niezbędna do tego, aby wyrobić w uczniach nawyk mycia rąk przed i po wyjściu z toalety oraz w innych sytuacjach w miarę potrzeb. Niedokładne mycie rąk lub unikanie mycia może być przyczyną ciągle wysokich wskaźników zachorowalności na choroby zakaźne.

W 2017 r. wystawiono 1 decyzję nakazującą zapewnić bieżącą ciepłą wodę w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych.

PLACE ZABAW DLA DZIECI W ŻŁÓBKACH I PRZEDSZKOLACH

W 2017 r. skontrolowano 44 place zabaw w żłobkach, przedszkolach i szkołach.

Urządzenia i sprzęt do zabaw zapewniały bezpieczne użytkowanie, piaskownice były zabezpieczone przed odpadami zwierzęcymi, przynajmniej raz w roku był wymieniony piasek w piaskownicach.

Konieczność wymiany piasku w piaskownicach oraz właściwe zabezpieczenie przed zanieczyszczeniami ma na celu ochronę dzieci przed chorobami pasożytniczymi, w tym przede wszystkim pochodzenia odzwierzęcego.

OPIEKA MEDYCZNA W SZKOŁACH

Na terenie powiatu żarskiego dzieci ze wszystkich szkół mają zapewnioną opiekę pielęgniarską. Opieka ta prowadzona jest w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej przez pielęgniarki środowiska szkolnego.

Sprawowana jest w różnym wymiarze czasowym (codziennie, 1 raz w tygodniu, 1 raz w miesiącu).

W 2017 r. nadzorem objęto 15 gabinetów pielęgniarskich.

W ramach współpracy z pielęgniarkami szkolnymi uzyskano dane o przeglądach higienicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych, które przedstawia poniższa tabela:

<i>Rok</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
Liczba uczniów w placówkach	4233	2374	1195
Liczba uczniów z wszawicą	51	23	5
Liczba uczniów ze świerzem	2	2	1

PLACÓWKI LETNIEGO I ZIMOWEGO WYPOCZYNKU

Wypoczynek letni i zimowy dla dzieci organizowany jest w formie wyjazdowej lub w miejscu zamieszkania. Stan sanitarno-higieniczny placówek jest dobry. Placówki są dobrze zorganizowane, a dzieci są pod opieką wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej. W czasie ferii zimowych ze zorganizowanego wypoczynku skorzystało tylko 210 dzieci i był to wypoczynek w miejscu zamieszkania. W trakcie wakacji 206 dzieci i młodzieży skorzystało z wypoczynku w miejscu zamieszkania.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Wszystkie czynniki, które są przedmiotem kontroli, mają ogromny wpływ na rozwój i zdrowie dzieci. Szkoła i jej wyposażenie stanowią dla wzrastającego organizmu środowisko zewnętrzne, które wpływa na różne funkcje życiowe, rozwój, zdolność do pracy i wyniki tej pracy.

Dzieci w przedszkolach i szkołach spędzają znaczną część czasu, rosną, kształtują się i doskonalą sprawność swoich narządów.

W związku z tym bardzo ważne jest zapewnienie dobrego stanowiska pracy dziecka, które sprzyjać będzie właściwemu psychofizycznemu rozwojowi. Na kształtowanie prawidłowej postawy uczniów istotny wpływ ma dostosowanie ławek do wzrostu dziecka. Bardzo ważnym czynnikiem jest również prawidłowa waga tornistrów. W tym zakresie, wskazana jest ścisła współpraca dyrektorów szkół z rodzicami. Temat ten wielokrotnie akcentowany jest w trakcie kontroli.

W dalszym ciągu infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego jest niewystarczająca, a wyposażenie sal gimnastycznych i boisk szkolnych w urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami jest za małe.

Dążenie dyrektorów do poprawy warunków higieniczno-zdrowotnych w miejscach pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych, którymi zarządzają, jest widoczne. Obserwuje się ciągłą poprawę stanu sanitarno-higienicznego placówek.

Stan sanitarno-higieniczny w placówkach oświatowo-wychowawczych w powiecie żarskim należy ocenić jako dobry.

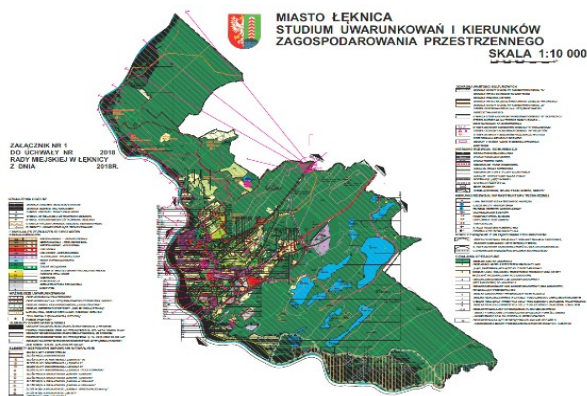
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2017 r. skupiała się przede wszystkim na:

- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowaniu inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia;
- uzgadnianiu dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- przeprowadzaniu kontroli w trakcie budowy obiektu budowlanego;
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych;
- udzielaniu konsultacji ustnych i telefonicznych, dotyczących głównie zapewnienia odpowiednich wymogów higieniczno-zdrowotnych na etapie rozwiązań projektowych oraz na etapie przeprowadzania bieżących remontów w obiektach budowlanych.

Wymienione kierunki działań mają charakter zapobiegawczy i pozwalają na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska na różnych etapach realizacji przedsięwzięć/inwestycji: opiniowania usytuowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzgodnień rozwiązań projektowych, a także odbiorów końcowych obiektu, co w następstwie ma ogromne znaczenie w zakresie oddziaływania środowiska na zdrowie publiczne.

OPINIOWANIE PROJEKTÓW MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W 2017 roku wydano 6 pism uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko i 8 opinii o projekcie dokumentu (projekt miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w tym 4 negatywnie.

Wydane opinie dotyczyły uporządkowania struktur urbanistycznych w miastach oraz wsiach między innymi z przeznaczeniem terenów na:

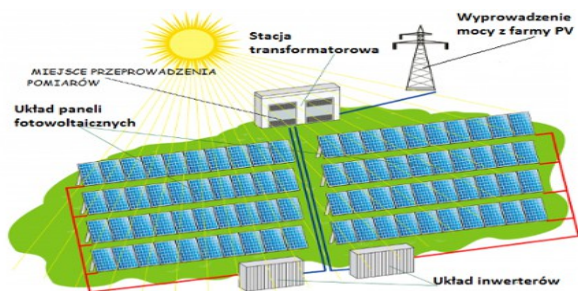
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy usług kultury,
- tereny sportu i rekreacji,
- tereny zabudowy produkcyjnej i magazynów, funkcji aktywności gospodarczych
- tereny rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (farma fotowoltaiczna)
- tereny o dominującej funkcji terenów eksploatacji kopalni
- tereny rolnicze oraz tereny rolnicze z dopuszczeniem rozproszonej zabudowy zagrodowej,
- tereny zabudowy zagrodowej,
- tereny rolnicze do zalesienia,
- tereny lasów,
- tereny zieleni urządzonej,
- tereny cmentarzy,
- tereny wód powierzchniowych,
- tereny dróg zbiorczych, dojazdowych, wewnętrznych oraz tereny ciągów pieszo-jezdnych,
- tereny obiektów i urządzeń telekomunikacji;

OPINIOWANIE PRZED WYDANIEM DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH ZGODY NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

W tym zakresie, w 2017 r. wydano 20 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji, w tym 1 negatywnie. Wydano 37 opinii sanitarnych w sprawie dotyczącej konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

przedsięwzięcia na środowisko, z czego w 7 przypadkach wnoszono o wykonanie raportu oraz wydano 1 opinię w sprawie zakresu raportu oddziaływania na środowisko.

Podstawowymi kryteriami opiniowania były między innymi:

- zapewnienie odpowiednich zabezpieczeń na terenach dla inwestycji powstających na obszarach chronionych (głównie w odniesieniu do ujęć wody),
- zabezpieczenie terenów zabudowy mieszkaniowej przed hałasem, zanieczyszczeniem powietrza,
- zwrócenie uwagi na skutki mogące wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu powodowane wytwarzaniem odpadów, wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi, lokalizacją cmentarzy itp.

UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ

Uzgodniono 15 dokumentacji projektowych.

Opiniowanie rozwiązań projektowych uwzględniało:

1. zapewnienie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska w rozwiązaniach projektowych,
2. zachowanie funkcji obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem oraz higieny środowiska,
3. zapewnienie wymogów higieniczno-zdrowotnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
4. eliminację możliwości zanieczyszczenia żywności w obiektach produkujących i prowadzących obrót żywnością;
5. zapewnienie odpowiedniego czasowego gromadzenia odpadów medycznych;
6. zapewnienia odpowiedniej segregacji i gromadzenia odpadów;
7. zapewnienia odpowiednich warunków techniczno-budowlanych, z uwzględnieniem zapewnienia przepisowej krotności wymiany powietrza i jego czystości,
8. zapewnienia wody bieżącej ciepłej i zimnej o odpowiednich parametrach, odpowiedniego odprowadzenia nieczystości ciekłych, odpowiedniej wysokości pomieszczeń, itp.
9. zapewnienie odpowiednich wymogów higieniczno-zdrowotnych w obiektach prowadzących działalność leczniczą.

Wymagano również uzyskania odpowiednich odstępstw od wymagań techniczno-budowlanych (oświetlenie, zagłębienie, wysokość pomieszczeń) od Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

KONTROLE W TRAKCIE REALIZACJI OBIEKTU BUDOWLANEGO

Nie przeprowadzono kontroli w trakcie realizacji obiektu budowlanego (brak wniosków).

ODBIORY KOŃCOWE OBIEKTÓW

Uczestniczono w 54 odbiorach końcowych obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania, w tym:

- stacje paliw, myjnie - 3
- obiekty przemysłowe i magazynowe, biurowo-socjalne - 16
- gabinet stomatologiczny - 1
- punkt apteczny - 1
- gabinety kosmetyczne, fryzjerskie - 4
- sklepy spożywcze, gastronomia itp. - 8
- klub malucha - 1
- budynki mieszkalne wielorodzinne - 2
- budynki mieszkalno-usługowe, handlowo-usługowe - 12
- hotele - 2
- inne - 4

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Szczególnie zwracano uwagę na zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową.

Wielokrotnie stwierdzono

- brak realizacji wymogów higieniczno-zdrowotnych, które były przewidziane na etapie rozwiązań projektowych,
- niespełnienie wymogów higieniczno-zdrowotnych na etapie uzgodnień projektowych, opiniowanych przez rzeczoznawców do spraw higieniczno-zdrowotnych.

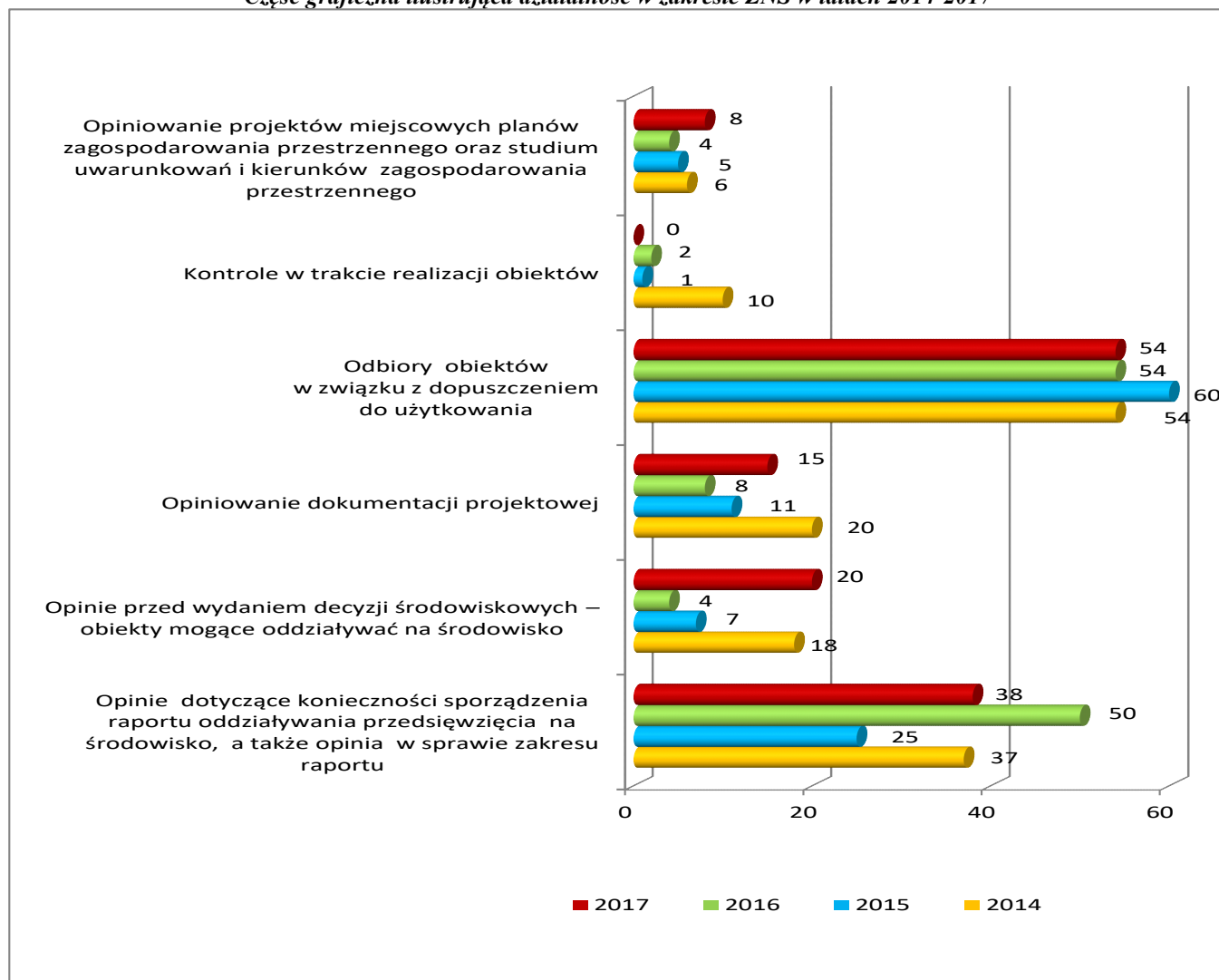
PODSUMOWANIE

W porównaniu do roku poprzedniego:

- wzrosła liczba opinii projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- liczba kontroli w trakcie realizacji obiektu budowlanego w 2017 r. zmalała (brak wniosków), liczba kontroli tzw. odbiorów końcowych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania utrzymała się na tym samym poziomie;
- ilość uzgadnianych dokumentacji projektowych w porównaniu do roku ubiegłego znacznie wzrosła;
- znacznie zwiększyła się również liczba wniosków o wydanie opinii o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- zmalała ilość wniosków w sprawie konieczności wykonania raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko i jego zakresie.

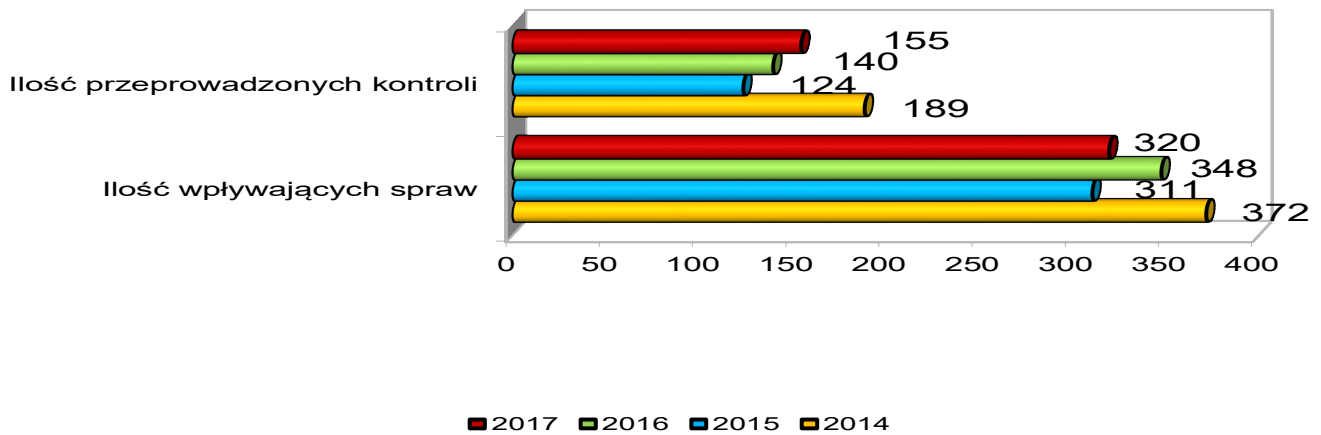
Należy zwrócić uwagę na fakt, że nadal dość często obserwuje się brak zgodności wykonania inwestycji z dokumentacją projektową.

Część graficzna ilustrująca działalność w zakresie ZNS w latach 2014-2017

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Ilość spraw, a działalność kontrolna ZNS w latach 2014-2017

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach realizuje kierunki działań, które wynikają z założeń Narodowego Programu Zdrowia i wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia. Wszelkie podejmowane działania dostosowane są do potrzeb zdrowotnych środowiska lokalnego powiatu żarskiego.

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żarach należy organizacja, realizacja, koordynowanie, monitorowanie i nadzorowanie działalności oświatowo-zdrowotnej, a celem jest kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Realizowane są następujące działania:

- inicjowanie i realizacja kierunków przedsięwzięć, zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalanie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej;
- aktywowanie społeczności lokalnej do podejmowania działań na rzecz własnego zdrowia;
- prowadzenie porad i szkoleń dla pracowników ochrony zdrowia, pracowników placówek nauczania i wychowania, przedstawicieli organizacji społecznych i stowarzyszeń w zakresie metodyki oświaty zdrowotnej i prowadzonych działań;
- koordynowanie ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych programów edukacyjnych, realizowanych przez placówki nauczania i wychowania;
- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki zdrowotnej;
- udzielenia porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu szkodliwych czynników na zdrowie człowieka;
- monitorowanie i ocena podejmowanych do realizacji programów edukacyjnych.

Wszystkie podejmowane interwencje programowe i nieprogramowe mają tematyczne odzwierciedlenie w założeniach strategicznych Narodowego Programu Zdrowia i służą poprawie stanu zdrowotnego społeczności. Zgodnie z tymi założeniami zdrowie człowieka, co wyraźnie należy podkreślić, aż w 40-50% zależy od stylu życia jednostki. Stąd też, wyraźny nacisk PPIS w Żarach kładzie na działania promocyjne i profilaktyczne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach prowadzi działania oświatowe przy współpracy z wieloma instytucjami, jednostkami, organizacjami i ekspertami szczebla lokalnego:

- Starostwem Powiatowym w Żarach,
- Urzędem Miasta w Żarach,
- Urzędem Gminy w Żarach,
- Urzędem Miasta w Lubsku,
- Urzędem Gminy w Trzebielu,
- TV Regionalną w Żarach,
- Gazetą Regionalną,
- Zakładami Opieki Zdrowotnej powiatu żarskiego,
- Komendą Powiatową Policji w Żarach,
- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach,
- Strażą Miejską w Żarach,
- Kuratorium Oświaty oddział rejonowy w Żarach,
- Dyrekcjami szkół i przedszkoli powiatu żarskiego, oraz licznymi indywidualnymi sponsorami.

REALIZOWANE PROGRAMY ZDROWOTNE I AKCJE PROMUJĄCE ZDROWIE

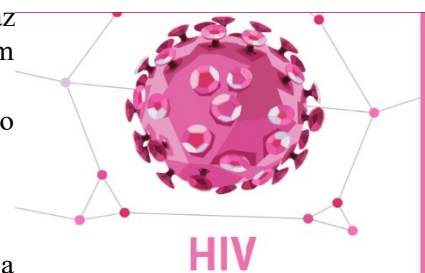
PROGRAMY EDUKACYJNE

Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Głównym celem programu jest wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS oraz zmniejszenie liczby zakażeń HIV w drodze ryzykownych zachowań. Program realizowany jest w różnych formach, między innymi:

- poprzez kampanie medialne realizowane z udziałem Krajowego Centrum ds. AIDS;
- obchody Światowego Dnia AIDS – 1 grudnia;
- obchody Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS - trzecia niedziela maja;
- systematyczne działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV;
- edukację i uświadamianie społeczeństwa;

Szacuje się, że chorych na AIDS jest ok. 0,8 proc. ludzi na świecie. Większość jeszcze o tym nie wie. Nie potrafimy zatrzymać rozwoju choroby, ale możemy spowolnić jej przebieg. Chorobę AIDS wywołuje wirus HIV. Drogą do zatrzymania wzrostu zachorowań nie są leki, lecz unikanie sytuacji, w których można zarazić się wirusem. Kluczową kwestią jest profilaktyka i uświadamianie, jakie są kanały przenoszenia HIV.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Od wdrożenia badań w 1985 r. do 31 października 2017 r. (przy uwzględnieniu korekt i uaktualnień danych) stwierdzono zakażenie HIV u 22490 obywateli Polski, odnotowano 3541 zachorowania na AIDS, natomiast 1379 chorych zmarło. Szacuje się, iż faktyczna liczba zakażonych może być nawet trzykrotnie większa. Stąd tak istotne promowanie świadomego, anonimowego i bezpłatnego testowania w kierunku HIV.

W ramach programu pracownicy PZ i OZ utworzyli 7 punktów informacyjno-edukacyjnych przyłączając się do imprez lokalnych w ramach których przeprowadzono poradnictwo i dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych, działaniami zostało objętych 910 osób.

Dnia 1 grudnia 2017 r. w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS zorganizowano akcje prozdrowotne w placówkach oświatowych, w tym wykład na podstawie prezentacji multimedialnej i quiz wiedzy na temat HIV/AIDS. Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Programem profilaktyki HIV/AIDS w 2017 r. objęto ogółem 74323 mieszkańców powiatu żarskiego.

Wojewódzki Program Prewencji Pierwotnej Nowotworów.

Program wpisuje się w Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych realizowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia i Ministerstwo Zdrowia.

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na nowotwory, w tym na raka piersi oraz raka szyjki macicy poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej wśród ogółu kobiet, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt ze szkół ponadgimnazjalnych. Program kładzie nacisk na samokontrolę piersi poprzez regularne ich samobadanie, poznawanie zmienności struktury piersi w zależności od fazy cyklu i wieku, uwrażliwienie na fakt istnienia problemu raka piersi i raka szyjki macicy oraz uświadomienie konieczności wykonywania regularnych badań cytologicznych, USG piersi i mammografii.

Na terenie powiatu żarskiego w 2017 r. przeprowadzono 11 kampanii edukacyjnych pod hasłem „Październik miesiącem walki z rakiem piersi”. Akcje prozdrowotne skierowane były do dziewcząt w szkołach ponadgimnazjalnych i kobiet z terenu gminy Trzebiel w ramach których odbywały się wykłady na podstawie prezentacji multimedialnej, instruktaż samobadania piersi wraz z ćwiczeniami na fantomie i dystrybucją tematycznych materiałów. Ogółem działaniami objęto 514 dziewcząt i kobiet.

Edukacją i informacją w zakresie profilaktyki nowotworowej objęto ogółem 7959 osoby.

Program promowania racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej „Trzymaj Formę”.

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Do priorytetowych założeń programu zalicza się zwiększenie wiedzy dotyczącej zbilansowanej diety i aktywności fizycznej, dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych, kształtowanie postaw i zachowań w zakresie prawidłowego żywienia i uprawiania aktywności fizycznej oraz propagowanie zdrowego stylu życia w szkole, w domu i środowisku pozaszkolnym.

Program przeznaczony jest dla uczniów oddziałów gimnazjalnych i starszych klas szkół podstawowych. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami, opiekunami i środowiskiem lokalnym, opracowują własne sposoby i formy propagowania zasad zdrowego stylu życia, zarówno w szkole, jak i w swojej rodzinie. Projekty powinny być interdyscyplinarne, traktujące problem zdrowego trybu życia całościowo, odnoszące się zarówno do zdobywania konkretnych umiejętności, jak też do kształtowania postaw i zwiększania zainteresowania problematyką prozdrowotną. Projekty powinny łączyć aktywność uczniów, spełnienie ich oczekiwań, zaangażowanie otoczenia szkoły i społeczności lokalnej z wykorzystaniem najnowszej dostępnej wiedzy we wskazanym zakresie.

W roku szkolnym 2016/2017 do realizacji programu w powiecie żarskim przystąpiło 50% szkół podstawowych i gimnazjalnych. W ramach programu przeprowadzono 11 prelekcji dotyczących zasad

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

prawidłowego odżywiania na przykładzie talerza zdrowia dla dzieci uczestniczących w półkoloniach letnich i zimowych oraz jedną prelekcję dla osób starszych z Miasta Żary w Klubie Seniora dotyczącą zaleceń żywieniowych dla osób w starszym wieku i możliwych interakcjach pomiędzy lekami a żywnością, a także korzystnego wpływu aktywności fizycznej na organizm w każdym wieku. W trakcie trwania 8 lokalnych imprez w ramach utworzonych punktów informacyjno-edukacyjnych dokonywano pomiarów BMI i tkanki tłuszczowej oraz udzielano porad dotyczących zasad prawidłowego odżywiania i wpływu aktywności fizycznej na zdrowie, w akcjach wzięło udział 880 osób. Zorganizowano konkurs wiedzy pod hasłem „Zdrowy Styl Życia bez Nałogów” dla dzieci w wieku 8 – 10 lat w trakcie trwania lokalnego festynu z okazji Dnia Dziecka, w którym wzięło udział 12 dzieci z gminy Przewóz. Ponadto PSSE w Żarach zorganizowała 2 szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu i pracowników Zakładów Opieki Zdrowotnej z powiatu żarskiego

Głównym środkiem przekazu są materiały edukacyjne w postaci programowych broszur dla młodzieży, ulotek informacyjno-edukacyjnych dla rodziców, plakatów z talerzem zdrowia, poradników dla nauczycieli, przykładowych scenariuszy zajęć oraz materiałów dodatkowych dostępnych na stronie internetowej trzymajforme.pl.

Koordynatorzy szkolni zgodnie twierdzą, że program „Trzymaj Formę” jest niezwykle potrzebny, jego realizacja przynosi korzyści zarówno w rozwoju fizycznym jak i w pozytywnym myśleniu, a uczniowie chętnie uczestniczą w różnych formach podczas realizacji przedsięwzięć. Ponadto każde, choćby najmniejsze działanie dotyczące zagadnień zdrowego odżywiania i właściwej aktywności fizycznej wnosi pozytywny skutek w codzienne życie ucznia, a poznając szerzej te zagadnienia ma świadomość ceny własnego zdrowia i swoich najbliższych.

W roku szkolnym 2016/2017 wyedukowano 2893 uczniów gimnazjów i szkół podstawowych.

Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu.

Celem głównym programu jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w powiecie żarskim, poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy. Program kładzie nacisk na zwiększenie odsetka osób, które nigdy nie wypaliły żadnego papierosa wśród młodzieży i ludzi wchodzących w dorosłe życie, zachęcanie do podejmowania odpowiedzialnych wyborów, promowanie postaw ludzi odpowiedzialnych za zdrowie własne i swoich bliskich, promowanie sprzyjających zdrowiu form spędzania wolnego czasu, kształtowanie postaw asertywnych wobec palenia tytoniu, zwiększenie odsetka osób deklarujących rzucenie palenia, zmniejszenie odsetka dzieci narażonych na bierne palenie oraz zmniejszenie liczby osób ekspozowanych na działanie dymu tytoniowego w miejscach publicznych.

W ramach działań dotyczących realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w 2017 r. zorganizowano między innymi 8 akcji prozdrowotnych na terenie powiatu żarskiego, w tym punkty informacyjno-edukacyjne przy współpracy z ratownikiem medycznym, gdzie można było zmierzyć tlenek węgla w wydychanym powietrzu u palaczy, ciśnienie tętnicze krwi oraz poziom cukru we krwi i wziąć udział w pokazie udzielania pierwszej pomocy na fantomie. Akcje udało się zorganizować dzięki wsparciu i zaangażowaniu licznych partnerów.

Wiosenna kampania Światowego Dnia bez Tytoniu w 2017 r. realizowana była we współpracy z Zespołem Szkół Technicznych w Lubsku. Z okazji kampanii zorganizowano happening,

w którym wzięły udział dzieci z przedszkola, uczniowie ze szkół podstawowych, młodzież z gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych oraz opiekunowie i zaproszeni goście. Dodatkową atrakcją był punkt informacyjno-edukacyjny dla społeczności lokalnej. Organizatorami był Zespół Szkół Technicznych w Lubsku przy współpracy PSSE w Żarach.

Podczas jesiennej kampanii edukacyjnej „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu” przeprowadzono 2 wykłady dla klas gimnazjalnych na temat skutków zdrowotnych wynikających z palenia tytoniu oraz utworzono punkt informacyjno-edukacyjny. W ramach punktu udzielano porad i konsultacji dotyczących między innymi zdrowego stylu życia bez palenia tytoniu. W 2017 roku informacją i edukacją objęto 74281 osób.

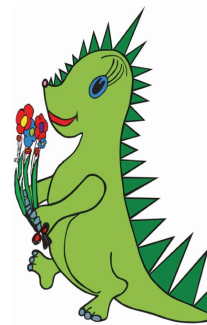
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

„Czyste Powietrze wokół Nas”.

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń jak również, wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów, „wydobycia” dymu papierosowego, zwiększenie wrażliwości dzieci na miejsca w których mogą być narażone na dym oraz zwiększenie wiedzy na temat skutków palenia papierosów.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, biernie palenie oznacza między innymi zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, zwiększoną konieczność interwencji chirurgicznej w przebiegu tej choroby, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. W tym kontekście, szczególnie ważna jest realizacja wychowania antytytoniowego dla grupy dzieci 5 i 6 letnich wraz z ich rodzicami.

W roku szkolnym 2016/2017 do realizacji programu w powiecie żarskim przystąpiło 53% przedszkoli i oddziałów przedszkolnych z powiatu żarskiego. Edukacją objęto 1306 dzieci i rodziców/opiekunów. Koordynatorzy przedszkolni programu zostali przygotowani do realizacji programu przez powiatowego koordynatora z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach. Do realizacji programów w placówkach nauczania i wychowania wykorzystano różne formy przekazu, takie jak: prelekcje i pogadanki, formy wizualne i gazetki, tematyczne zajęcia plastyczne i ruchowe, konkursy oraz spotkania z rodzicami, rozmowy indywidualne, wycieczki terenowe i happeningi przedszkolne.

„Bieg po zdrowie”

Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Przekazywanie dzieciom wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych oraz kształtowanie odpowiednich umiejętności i postaw związanych z tym obszarem przyczynia się do zdrowego stylu życia, który uważany jest za główny czynnik wpływający na zdrowie człowieka.

Grupa, do której został skierowany program profilaktyki antytytoniowej, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Dzieci w tym wieku zaczynają kształtować w sobie cechy i nawyki , które mogą pozostać z nimi przez całe życie. Dlatego tak ważne jest podejmowanie wobec nich odpowiednio zaplanowanych działań w zakresie profilaktyki palenia tytoniu. Uzasadnieniem do skierowania programu do tej grupy są wyniki badań, prowadzonych w Polsce i w wielu krajach na świecie. Wynika z nich, że większość dorosłych palaczy podjęła próby palenia tytoniu, będąc jeszcze nastolatkami.

Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów, gdyż jak wskazują badania naukowe, zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych.

W roku szkolnym 2016/2017 zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego do realizacji I edycji programu w powiecie żarskim przystąpiło 8 szkół podstawowych. Ogólnie programem zostało objętych 166 uczniów.

Projekt KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”, w tym program „ARS jak dbać o miłość”.

Projekt realizowany jest w partnerstwie 4 instytucji: Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie, Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Koordynatorem krajowym programu jest Główny Inspektorat Sanitarny, a zaangażowane w jego realizację są wszystkie jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Głównym celem projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Adresatami programu są: kobiety w wieku prokreacyjnym, pomiędzy 15 a 49 rokiem życia, lekarze, nauczyciele, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, pracownicy wybranych zakładów pracy, ogół społeczeństwa jako adresat kampanii społecznej.

W 2017 w ramach projektu podejmowane były następujące działania: przeprowadzono 12 prelekcji dla młodzieży szkolnej i przebywającej na półkoloniach zimowych i letnich w powiecie żarskim razem dystrybucją materiałów edukacyjnych. W trakcie trwania lokalnych imprez i akcji prozdrowotnych zorganizowano punkty z informacyjno-edukacyjne promujące życie bez nałogów z możliwością pomiaru tlenku węgla w wydychanym

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

powietrzu i symulacji odbierania otoczenia przy użyciu alkoholgli, ogólnie z porad skorzystało 1010 osób. Przeprowadzono ogólnopolskie kampanie społeczne pod nazwą „Melanż, Oczekiwania vs. Rzeczywistość” i „STOP Dopalaczom” skierowane do młodzieży w wieku 15-19 lat, rodziców oraz nauczycieli i pedagogów, poprzez rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych w placówkach oświatowych powiatu żarskiego i publikację na stronie edukacyjnej i Facebooku PSSE w Żarach, których głównym celem było zwrócenie uwagi młodzieży na negatywne skutki korzystania z używek, rozpowszechnienie wiedzy na temat wpływu uzależnień na życie człowieka oraz promocji zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów. Ponadto przeprowadzono szkolenia dla pracowników Zakładów Opieki Zdrowotnej, nauczycieli Szkoły Podstawowej w Trzebielu i Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy, w których wzięło udział 65 osób.

Ogólnie w 2017 r. działaniami profilaktycznymi objęto 71 035 osób z powiatu żarskiego.

Wojewódzki Program Profilaktyki Wszawicy.

Program edukacyjny w zakresie profilaktyki wszawicy wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych jest odpowiedzią Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego na kwestie związane z rozprzestrzenianiem się wszawicy, podnoszone przez zaniepokojonych rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół i przedszkoli.

Wszawica zaliczana jest do grupy inwazji pasożytami zewnętrznymi i mimo że nie znajduje się obecnie w wykazie chorób zakaźnych stanowiącym załącznik do obowiązującej ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. nr 234, poz. 1570 z późn. zmianami), wciąż niesie ryzyko łatwego rozprzestrzeniania się w dużych skupiskach ludzkich (przedszkola, szkoły, internaty, placówki letniego i zimowego wypoczynku). Jest dolegliwością utrudniającą codzienne życie, a związane z nią zmiany skórne mogą wymagać leczenia. Celem programu jest zmniejszenie występowania wszawicy poprzez dostarczenie wiedzy z zakresu zapobiegania wszawicy oraz kształtowanie pozytywnych i aktywnych postaw prozdrowotnych wśród dzieci, rodziców i nauczycieli.

W ramach programu podejmowane były następujące formy: szkolenie dla pracowników Zakładów Opieki Zdrowotnej, dystrybucja materiałów edukacyjnych, poradnictwo metodyczne oraz pogadanki dla dzieci.

W 2017 r. do programu przystąpiło 60 placówek oświatowych, a działaniami edukacyjnymi objęto 4661 uczniów i ich rodziców/opiekunów.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Światowy Dzień Zdrowia - „Depresja – porozmawiajmy o niej”.

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia, aby uczcić rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia w 1948 roku. Co roku jest wybierany temat przewodni z zakresu zdrowia publicznego, który wymaga szczególnej uwagi. Obchody Światowego Dnia Zdrowia stwarzają możliwość podjęcia wielu działań, których efektem jest poprawa stanu zdrowia ludzi.

W 2017 r. celem Światowego Dnia Zdrowia był wzrost wiedzy wśród społeczeństwa na temat depresji, jej przyczynach i możliwych konsekwencjach, zapobieganie depresji i leczenie chorujących na nią osób poprzez pomoc i wsparcie, jak również doprowadzenie do tego, aby we wszystkich krajach więcej osób cierpiących na depresję szukało pomocy i ją otrzymało oraz zapewnienie wsparcia dla rodzin i przyjaciół osób zmagających się z depresją.

W ramach kampanii przeprowadzono akcje edukacyjne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, w tym wykład, punkt informacyjno-edukacyjny i dystrybucję tematycznych materiałów. Światowy Dzień Zdrowia został nagłośniony w lokalnych mediach.

W 2017 roku informacją i edukacją objęto 40 183 osób (w tym zasięg medialny).

Ogólnopolska kampania „ Lekki Tornister”

Kampania informacyjno-edukacyjna „Lekki Tornister” organizowana przez Fundację Rosa jest inicjatywą korzystnie wpływającą na profilaktykę chorób układu ruchu oraz wad postawy wśród najmłodszych uczniów. Skierowana jest do szerokiej grupy odbiorców, przez co zakres jej oddziaływania pozwala dotrzeć zarówno do najmłodszej grupy społeczeństwa, bezpośrednio narażonej na ryzyko wystąpienia wad postawy oraz schorzeń spowodowanych nadmiernym obciążeniem tornistrów, jak również do osób dorosłych, które sprawują bezpośrednią opiekę nad dziećmi zarówno w szkole jak i poza nią.

Cele szczegółowe interwencji stanowią:

- dostarczenie dzieciom, nauczycielom oraz rodzicom wiedzy oraz narzędzi, dzięki którym będą mogli dokonywać świadomego wyboru wpływającego na jakość życia,

Lekki Tornister

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

- zmotywowanie uczniów do prawidłowego i zdrowego trybu życia wraz z działaniami profilaktycznymi profilaktyki wad postawy,
- zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków uczniów oraz związanych z nim wad postaw, a w konsekwencji bólów kręgosłupa, zmniejszenia pojemności płuc oraz schorzeń ortopedycznych i neurologicznych.

W 2017 roku w powiecie żarskim do realizacji projektu zgłosiło się 8 placówek oświatowych. Kampanią objęto 793 uczniów z klas 0 - III.

Akcja Zima „Bezpieczne ferie”. Akcja Lato „Zdrowe i bezpieczne wakacje”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach co roku w okresie zimowym i wakacyjnym podejmuje działania promujące zdrowy styl życia i aktywność fizyczną oraz kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych korzystających z zorganizowanego wypoczynku jak, również, wśród całej społeczności lokalnej.

W czasie trwania ferii zimowych jak, również, w trakcie wakacji przeprowadzano wspólne kontrole wypoczynków pod względem bezpieczeństwa i warunków sanitarno-higienicznych. Akcje odbywały się przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Żarach, Komendą Powiatową Straży Pożarnej oraz Kuratorium Oświaty. Ponadto przeprowadzone zostały działania edukacyjne dotyczące między innymi bezpieczeństwa, zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób zakaźnych, szkodliwości palenia tytoniu, używania substancji psychoaktywnych, tzw. „dopalaczy” oraz szkodliwości nadmiernego korzystania z promieni UV. Łącznie informacją i edukacją objęto 394 osób.

PODSUMOWANIE

Realizacja działań edukacyjnych ukierunkowanych na zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za własne zdrowie wśród ludności wymaga długofalowych, permanentnych działań o szerokim zakresie, skierowanych do różnych grup odbiorców.

Na całokształt sytuacji zdrowia publicznego niewątpliwie ma wpływ zdrowy styl życia. Taka sytuacja wymaga realizacji działań mających na celu poprawę nawyków żywieniowych, wzrostu aktywności fizycznej, zwiększenie wiedzy nt. szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu oraz zwiększenie wiedzy na temat wczesnego wykrywania nowotworów.

Obserwuje się wzrost poziomu wiedzy dzieci i młodzieży odnośnie zasad zdrowego stylu życia, młodzi ludzie uczą się co to znaczy zdrowe i racjonalne odżywianie oraz roli czynników mających wpływ na powstawanie otyłości. Rzetelna wiedza przekazywana uczniom stanowi podstawę do kształtowania prawidłowych nawyków, które w przyszłości pozwolą zmniejszyć odsetek osób otyłych.

WNIOSKI

Działalność z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej jest realizowana w miarę możliwości, jednakże nadal odczuwalny jest brak nakładów finansowych oraz niedobór materiałów edukacyjnych, co uniemożliwia w pełni prowadzenie działań profilaktycznych. Dlatego też niezbędne jest zwiększenie nakładów na ich realizację.

Dzięki odpowiednim metodom łatwiej jest przemówić do społeczeństwa i przekonać o skuteczności działań profilaktycznych, dlatego podejmowane działania z zakresu Zdrowia Publicznego powinny być wspólnotowe na szczeblu regionalnym oraz łączyć dostępne zasoby.

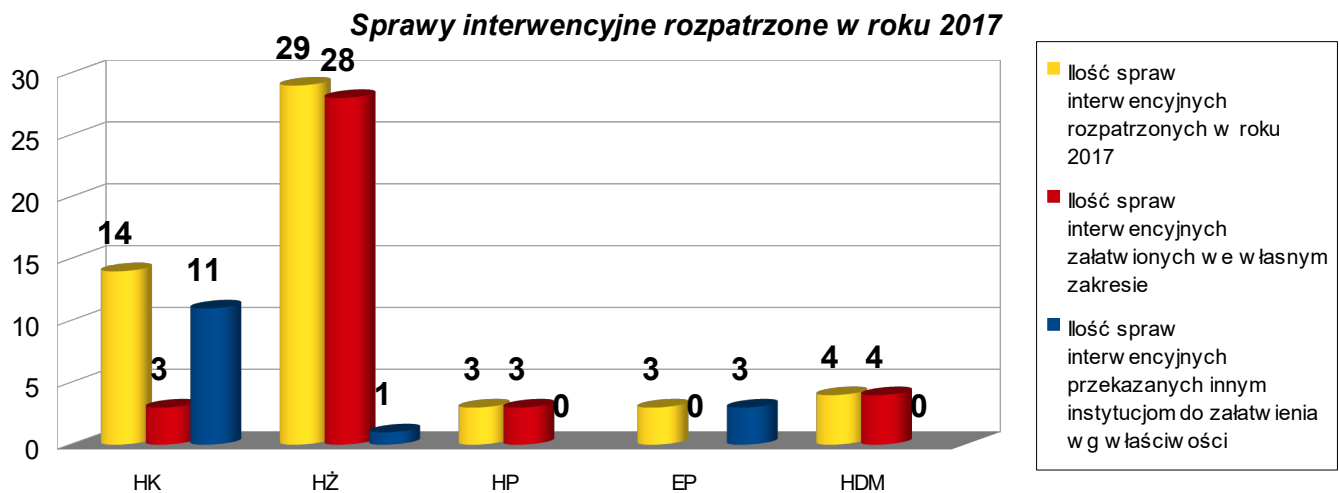
Zwiększona współpraca lokalnych mediów w zakresie programów i kampanii edukacyjno-informacyjnych pozwoliłaby na dotarcie do większej liczby mieszkańców powiatu żarskiego i objęcie ich działaniami profilaktycznymi o różnorodnej tematyce zdrowotnej.

Mając na uwadze popularność mediów społecznościowych, od sierpnia 2017 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żarach prowadzi swojego Facebooka, który cieszy się rosnącym zainteresowaniem, dzięki czemu ma możliwość dotarcia do większej liczby osób w różnym wieku, w szczególności do młodzieży i można powiedzieć, że daje on możliwość szybkiej komunikacji ze społeczeństwem w ciekawy i nowoczesny sposób, co niewątpliwie wpływa na skuteczność działań profilaktycznych.

DZIAŁALNOŚĆ INTERWENCYJNA

W 2017 roku rozpatrzono 53 sprawy interwencyjne, z czego 23 sprawy interwencji (43,3%) były anonimowe:

- 15 spraw (28,3%) przekazano jednostkom spoza PIS do załatwienia wg kompetencji,
- 38 spraw (71,6%) załatwiono we własnym zakresie, z czego
 - 20 interwencji uznano za zasadne,
 - 18 uznano za bezzasadne.

Najwięcej spraw interwencyjnych w roku 2017 rozpatrzyła sekcja HŻ (28 spraw). Stanowi to 52,8% wszystkich spraw interwencyjnych, rozpatrzonych we własnym zakresie, przez pracowników PSSE w Żarach.

Problematyka spraw interwencyjnych załatwionych we własnym zakresie w roku 2017.

L.p	Problematyka wniesionych spraw interwencyjnych	Liczba załatwionych we własnym zakresie	
		Zasadnych	bezzasadnych
z zakresu higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku		16	12
1	Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywnościowo-żywnościowych oraz środków transportu żywności	6	6
2	Jakość zdrowotna żywności	7	7
3	Postępowanie z żywnością w zakładach żywnościowo-żywnościowych	1	0
	funkcjonowanie nielegalnych zakładów żywnościowo-żywnościowych	0	1
z zakresu higieny pracy		1	2
1	Zagrożenia zawodowe	0	1
2	Nieprzestrzeganie przepisów z zakresu substancji i preparatów niebezpiecznych	1	1
z zakresu higieny środowiska		2	1
1	Jakość wody	1	0
2	Stan sanitarno-techniczny budynków mieszkalnych i posesji oraz stan sanitarny otoczenia człowieka	1	0
3	Stan sanitarno-techniczny obiektów użyteczności publicznej	0	1
z zakresu higieny dzieci i młodzieży		1	3
1	Warunki sanitarno-techniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych i wypoczynku	1	2
RAZEM 38		20	18